

Vlaams
Parlement

vergadering **C117**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 30 januari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de slagkracht van de gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening (GECORO) – 889 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aangekondigde verzet tegen het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Blankenbergsesteenweg Brugge, waar onder meer het bedrijventerrein en het voetbalstadion gepland zijn – 907 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de problemen met betrekking tot het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge' en de realisatie van het nieuwe voetbalstadion – 952 (2017-2018)	9
VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het territoriaal ontwikkelingsprogramma T.OP Noordrand en de samenwerking met Brussel – 926 (2017-2018)	17
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het kwalitatief verdichten en de duurzaamheid van woningbouw – 930 (2017-2018)	21
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over stroperij in Vlaanderen en de aanpak ervan – 944 (2017-2018)	25
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van een arrest van de Raad van State met betrekking tot de sectorale voorwaarden voor windmolenparken – 955 (2017-2018)	29
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanpak van dringende asbestdossiers in scholen – 961 (2017-2018)	31

VRAAG OM UITLEG van Ingrid Pira aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de slagkracht van de gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening (GECORO) – 889 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Voorzitter, mijn vraag is ingegeven door een interview met Tom Coppens op een nieuwssite en naar aanleiding van de vele debatten omtrent vergunningen enzovoort.

Het Vlaamse ruimtelijk beleid zet sterk in op ontvoogding en bestuurskracht van lokale besturen waardoor steden en gemeenten steeds meer autonomie krijgen in het voeren van hun eigen ruimtelijk beleid. Gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening (GECORO's) werden eind jaren 90 opgericht met als doel de kwaliteit van dat lokale ruimtelijke beleid te bewaken en te verbeteren. GECORO's spelen een belangrijke adviserende rol in de totstandkoming van de gemeentelijke structuurplannen en uitvoeringsplannen, verkavelings- en andere verordeningen en de behandeling van planologische attesten. Maar over de goede werking van deze GECORO 's worden vragen gesteld.

In 2013 werd er door experts van de universiteiten Gent en Antwerpen een evaluatierapport opgesteld over de werking van de adviescommissies na twee legislaturen. Daaruit bleek onder andere dat de samenstelling vaak weinig representatief is. Oudere, vaak hoogopgeleide mannen domineren, en gender-quota worden moeilijk gehaald. Expertise ontbreekt vaak. De opvatting over welke rol de GECORO moet vervullen, verschilt van participatie-instrument, kwaliteitsbewaker, controle-instrument tot arbitrage-instrument. De adviezen leiden zelden tot een verandering of bijsturing van het gemeentelijk beleid. In het interview spreekt Tom Coppens over volgzame of slaafse GECORO's. Hoe meer dienstbetoon er in een gemeente aanwezig is, hoe meer besluitvorming via politiek verloopt en hoe slechter de GECORO functioneert.

Minister, het evaluatierapport dateert van 2013 en kwam er op vraag van de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning (VRP). Heeft de Vlaamse overheid iets gedaan met de resultaten van deze evaluatie? Is de werking van de GECORO's verbeterd? Is er een opvolgevaluatie gebeurd? Nu de bevoegdheden met betrekking tot ruimtelijke ordening verder gedecentraliseerd worden, heeft het beleid alle belang bij goed werkende GECORO's. In enkele gemeenten wordt parallel aan de GECORO gewerkt met kwaliteitskamers, waar professionelen stedenbouwkundige dossiers beoordelen. Is dat een optie om dergelijke werkwijze te veralgemenen? Hebt u andere ideeën om de slagkracht van de GECORO's te versterken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Pira, dit onderwerp is hier al uitgebreid aan bod gekomen naar aanleiding van een vraag van de heer Nevens. Ik heb toen geantwoord dat het samenstellen van een GECORO een gemeentelijke bevoegdheid is en dat de GECORO's niet hoeven te rapporteren aan de Vlaamse overheid over hun werking. Dit betreft een zuivere gemeentelijke bevoegdheid en verantwoordelijkheid. De GECORO speelt ook een belangrijke rol in de totstandkoming van gemeentelijk ruimtelijk beleid via de adviesfunctie aan de gemeenteraad.

Op 19 mei 2015 was er de bespreking van de vragen om uitleg van mevrouw Van Volcem en uzelf over politiek dienstbetoon in ontvoogde gemeenten. U hebt toen

halvelings in vraag getrokken of de ambtshalve ontvoogding niet voor een zeer grote druk zorgt vanuit de colleges op de lokale ambtenaren en of we vanuit het Vlaamse Gewest wel genoeg de lokale besturen monitoren, opvolgen en vanuit de beroepsprocedure beslissingen die in strijd zijn met de goede ruimtelijke ordening, wel genoeg aanvechten. Ik heb toen gesteld dat de goede ruimtelijke ordening effectief een juridisch begrip is. De bedoeling is vooral dat beslissingen goed worden gemotiveerd. Er moet steeds worden gekeken naar de context waarin bepaalde zaken moeten gebeuren. De beslissing moet worden ingebed en gemotiveerd.

Verder heb ik ook toen gesteld dat de ontvoogding goed wordt begeleid en opgevolgd door onze diensten. Er is een speciaal netwerk voor, namelijk het Atrium-netwerk. Het ondersteunt de gemeenten via partneroverleg, vragen, grote projecten. Ze kunnen ook gebruikmaken van de expertise die in onze diensten aanwezig is. Er zijn lokale atria, intervisie-instrumenten tussen een vaste groep gemeentelijke, provinciale en gewestelijke ambtenaren. Er is een virtueel netwerk, namelijk de Yammer-groepen. Ze zijn gebaseerd op lokale atria. Er kunnen vragen gesteld worden aan de collega's. Als een stedenbouwkundige ambtenaar iets wil toetsen, dan kan dat daar. Er wordt frequent gebruik van gemaakt. Onze diensten staan ook ter beschikking van de gemeenten om hen verder te begeleiden.

Ook een vraag van mevrouw Moerenhout van 9 november 2016 ging over de werking van de GECORO. Ik heb toen geantwoord dat het een gemeentelijke bevoegdheid betreft en dus een aspect is van lokale bestuurskracht. Voor de volledigheid heb ik toen in herinnering gebracht dat er met betrekking tot het vergunningenbeleid een hele tijd geleden de weg van de decentralisatie is ingeslagen en de lokale besturen de volle bevoegdheid hebben.

Het wijzigingsdecreet maakt de oprichting van een intergemeentelijke GECORO mogelijk en schaft de mogelijkheid af om vrijstelling te krijgen van de verplichting tot oprichting van een GECORO voor kleinere gemeenten. Het nieuwe artikel in de codex treedt in werking op 1 januari 2019, dus na de volgende gemeenteraadsverkiezingen. De organisatie van een GECORO in een intergemeentelijk samenwerkingsverband biedt ook voor kleinere gemeenten de mogelijkheid om over een ruimer grondgebied de nodige deskundigheid te vinden om tot een evenwichtige samenstelling te komen.

Deze decreetswijziging past niet alleen binnen het subsidiariteitsprincipe en de verhoging van de lokale autonomie maar zal er ook voor zorgen dat ook in kleine gemeenten voldoende kritische massa aanwezig is om een sterkere GECORO te vormen. Het besluit dat de samenstelling en werking van de gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening regelt, zal hiervoor nog worden aangepast.

Er is nog recentere vraagstelling die er gekomen is ingevolge de bevraging van de woonreservegebieden en in het bijzonder naar de bevoegdheden van de GECORO. U hebt toen wel het standpunt ingenomen dat over het schrappen niet te veel moet worden nagedacht en dat een procedure via de gemeenteraad en de GECORO in feite niet zo logisch is – dit alhoewel we vanzelfsprekend verwachten dat de lokale overheden ervoor zorgen dat er nul hectare bijkomende ruimte-inname is tegen 2040, dat iedereen een leefbare, betaalbare en goedgelegen woonst heeft, dat alles op loop- of fietsafstand bereikbaar is, maar 'nadenken' over eerdere genomen beslissingen die nog niet zijn uitgevoerd, was blijkbaar niet nodig.

Dus, de gemeenten die ontvoogd zijn, zijn bevoegd en nemen hun verantwoordelijkheid op. De bevoegdheden van de GECORO zijn duidelijk vastgesteld en de GECORO's hebben ook een adviesbevoegdheid. De Vlaamse overheid ondersteunt

de lokale besturen. We betuttelen niet maar we ondersteunen. Het staat de gemeenten vrij om kwaliteitskaders uit te werken. Dit opleggen lijkt mij geen goede zaak.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, u hebt een overzicht gegeven van een aantal vragen die zijn gesteld, schriftelijke vragen of vragen om uitleg. U eindigt met te zeggen dat u ondersteunt en niet betuttelt. De lokale besturen hoeven niet te rapporteren. Eigenlijk is uw antwoord geen antwoord op mijn vraag.

Ik vraag gewoon wat u hebt gedaan met de resultaten van de evaluatiestudie. Het zijn geen goede resultaten. Gaat u bijsturen? Gaat u een opvolgstudie doen? Ik begrijp dat u dat niet gaat doen. Dat verontrust mij, want dat betekent dat u uw handen aftrekt van de kwaliteit van de werking van de GECORO's, die wordt aangekaart als zijnde niet goed en die een aantal specifieke mankementen vertoont. U zegt dat dat een lokale bevoegdheid is, dat u zich daar niet mee bezighoudt en dat u niet betuttelt, terwijl het ruimtelijk beleid toch één beleid is.

Ik wil wijzen op een andere studie, die in 2014 is gemaakt. Het is een thesis over het ruimtelijk handhavingsbeleid. Ze gaat eigenlijk dezelfde richting uit. Ze gaat ervan uit dat het gros van de Vlaamse steden en gemeenten de afgelopen jaren ontvoogd is, dat ze zelf stedenbouwkundige of verkavelingsvergunningen verlenen of weigeren, dat de bevoegdheden van de gewestelijk stedenbouwkundige ambtenaar werden ingeperkt. Die thesis komt tot de conclusie dat de stelling wordt bevestigd dat er minder wordt ingezet op formele handhaving daar waar de burgers nabijheid het grootst is. 'De korte afstand tussen de burger en het beleid in kleine en ontvoogde gemeenten staat een formele en punitieve aanpak in de weg, mede ingegeven door de angst voor een electorale afrekening.' Dan worden er enkele aanbevelingen geformuleerd in de studie.

Of het nu gaat over de aangekaarte niet zo slagkrachtige GECORO's in de evaluatie van de Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning (VRP) of het gaat over het feit dat door de ontvoogding van de gemeenten de politici heel erg dicht bij de burger staan, het besluitvormingsproces heel erg dicht bij de burger is en er dus minder wordt gehandhaafd, het komt eigenlijk op hetzelfde neer: het gaat in de richting van een ruimtelijk beleid dat eigenlijk niet zo slagkrachtig is als zou moeten, gezien de uitdagingen waar we met z'n allen voor staan.

Minister, daarom heb ik een bijkomende vraag. Bent u van plan om de handhaving door de lokale besturen verder op te volgen of te onderzoeken?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik wil formeel ingaan tegen wat collega Pira hier zegt. De veralgemening dat de GECORO-werking overal slecht zou zijn, wil ik formeel ontkennen. Ik kan zelf vanuit mijn lokale ervaring de werking van de GECORO als positief beschouwen.

Het decreet is heel duidelijk en heeft regels vastgelegd voor de samenstelling van de GECORO. Er is ook een stuk professionalisering in door zitpenningen toe te kennen aan mensen die deel uitmaken van de GECORO. Dat er GECORO-werkingen zijn die minder goed functioneren, zal wel zo zijn, maar ik verzet mij formeel tegen een veralgemening.

Wat de Vlaamse overheid betreft, kan ik alleen maar toejuichen dat er ook regelmatig informatiesessies en opleidingen worden georganiseerd om de GECORO-leden over nieuwe wetgeving, maar ook over nieuwe initiatieven van Vlaanderen rond ruimtelijke ordening en rond een aantal principes zoals

verdichting, ruimtegebruik enzovoort, te informeren. Er wordt vanuit het Vlaamse niveau geïnvesteerd in een degelijke opleiding voor die mensen.

Ik blijf erbij: de GECORO is een goed instrument voor de lokale autonomie, want daar gaat het over. Ik zou mevrouw Pira willen vragen of we gaan voor meer lokale autonomie of voor minder lokale autonomie en meer betutteling vanuit de Vlaamse overheid. Ik pleit inderdaad voor het eerste, voor meer lokale autonomie. De problemen rond ruimtelijke ordening moeten worden gelegd daar waar ze moeten liggen, en dat is op gemeentelijk niveau. Ik wil mij hier nog eens distantiëren van de veralgemening dat GECORO's in Vlaanderen niet goed zouden functioneren.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega Vandaele zal het misschien vreemd vinden, maar ik moet collega Nevens steunen in zijn pleidooi. Ik ben ook een beetje verbaasd over de vraagstelling van collega Pira en zeker over het feit dat ze laat doorschijnen dat kleinere gemeenten minder slagkrachtige GECORO's hebben of dat er vaker problemen zouden zijn met GECORO's. Ik weet niet of ik mijn gemeente klein of groot mag noemen in de ogen van mevrouw Pira. Wij hebben meer dan 20.000 inwoners, en ik kan uit ervaring zeggen dat wij een zeer goed werkende GECORO hebben.

Minister, ik ondersteun u als u zegt dat het de lokale autonomie is om die GECORO's te installeren en om na te gaan of zij de wettelijke opdrachten uitvoeren. En mocht er een deontologisch probleem zijn, dan is het ook aan de gemeenteraad om op te treden.

Ik vind het ook vreemd dat mevrouw Pira een onderscheid maakt tussen kleinere en grotere gemeenten, alsof in grotere gemeenten geen deontologische problemen zouden kunnen ontstaan.

Wat we wel meer en meer vaststellen, minister, is dat een aantal besturen – en vaak zijn het wel de grotere of eerder de centrumsteden – naast de wettelijk verplichte GECORO een bijkomend adviesorgaan installeren. De ene keer heet dat een kwaliteitskamer, de andere keer is het een gemeentelijk adviesorgaan 'architectuur, begeleiding en beoordelingscommissie', waarbij men ruimer gaat wat advies betreft. Men vraagt er ook adviezen voor vergunningen indien het college van burgemeester en schepenen dat wenst. Niet alleen het aspect ruimtelijke ordening wordt onderzocht, maar ook de woonkwaliteit, de erfgoedwaarde enzovoort.

Minister, hoe staat u tegenover het feit dat men naast de bestaande en wettelijk verplichte GECORO een nieuwe adviescommissie opricht? Is het dan niet beter om de taken van de GECORO desgevallend te verruimen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik ben een beetje verwonderd door de reacties van de collega's. Spreken is vrij, en dat is maar goed ook, en omgekeerd zal het allicht soms ook het geval zijn.

Het gaat niet over wat collega Pira hier stelt, maar het gaat over wat experten van de universiteiten van Gent en Antwerpen stellen. Dat is wat telt. Als zij zeggen dat er een probleem is van representativiteit en van werken en van slagkracht, dan moeten we dat au sérieux nemen. Ik denk dat de gemeente er alleen maar belang bij heeft om te streven naar goed samengestelde GECORO's met experten. En maar goed ook dat het op vele plaatsen goed loopt; het zou er nog maar aan mankeren dat het overal slecht loopt. Het is goed dat het vaak

goed loopt, en laat ons hopen dat het meestal goed loopt, maar ik denk dat we altijd kunnen bijleren en bijsturen.

Ik zou de vraag willen ondersteunen om na te gaan hoe we de GECORO's slagkrachtiger kunnen maken. Ik besef dat het een volledige lokale autonomie is, maar het is niet verboden voor een hogere overheid om aanbevelingen te doen of om tips te geven om ervoor te zorgen dat GECORO's sterker en beter kunnen werken omdat iedereen daarbij wint.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik wil graag voortbouwen op wat de heer Nevens zei, namelijk dat de GECORO's zelf een belangrijke rol kunnen spelen. In het kader van de bouwshifts en het bovenlokale denken, vraag ik mij ook af of het oprichten van intergemeentelijke GECORO's, minister, een optie is.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord en voor de ondersteuning die wordt geboden aan de lokale besturen. Ook ik ben ervan overtuigd dat de meeste GECORO's degelijk en goed werk doen. Collega Danen, het gaat dan niet over de helft maar echt wel over de overgrote meerderheid. Ik ben er echt van overtuigd dat de overgrote meerderheid zeer sterk en goed werk levert, maar je werkt uiteraard met mensen en met verschillende samenstellingen. Het is een aandachtspunt om er aandacht voor te hebben.

Minister, in die zin wil ik u danken voor de ondersteuning die u op dat vlak ook zeker met aandacht blijft geven aan de lokale besturen. Als er daarnaast nog andere groepen worden samengesteld om advies te verlenen of ter ondersteuning van het uitzetten van een ruimtelijk beleid, dan kan dat enkel positief worden beoordeeld.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, gisteren was er nog zo'n beleidsatrium in Gent in het Vlaams administratief centrum, waar leden die lokaal bezig zijn met vergunningen maar ook leden van de GECORO, werden uitgenodigd voor een heel gedetailleerde toelichting over de nieuwe Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Zo zijn er drie van die informatiemomenten in Vlaanderen om ervoor te zorgen dat iedereen goed opgeleid is, goed is voorbereid.

Collega Pira, ik denk dat we inderdaad een fundamenteel andere visie hebben. Wij gaan uit van het vertrouwen in de deskundigheid die er lokaal is; u gaat uit van een wantrouwen en het niet-kunnen op lokaal vlak. Ik ben het niet met u eens en ik ga er ook niet van afstappen. Ik vind het ook geen goed idee om alles naar een hoger niveau te tillen en daar alles te beslissen. Ik geloof in de expertise die er lokaal is. Ik denk dat de GECORO ook evenwichtig is samengesteld en dat er lokaal ook heel wat expertise aanwezig is. Als je echt een toets moet doen over de goede ruimtelijke ordening op lokaal vlak, dan zijn het toch wel de mensen die er dichtbij staan die er het best een oordeel over kunnen vellen. Ze moeten het ook wel motiveren.

Stel dat er een nieuwe gemeentelijke visie komt, een nieuw gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en op termijn een beleidsplan, dan hebben wij vanuit Vlaanderen daar ook een zicht op. Wij kunnen nagaan of dit voldoet aan de lijnen die wij hebben uitgetekend. Het is niet dat er niets van controle is. Als wij zien dat de gemeente in zijn gemeentelijk ruimtelijk structuurplan een aantal principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen naast zich neerlegt, dan kunnen wij ook wel reageren en optreden. Er is dus wel in een toets voorzien, maar je moet uitgaan van het vertrouwen dat het van onderuit kan groeien en dat er voldoende overleg is. Ik ben dus niet van plan om de GECORO's af te schaffen. Ik

ben ook niet van plan om de bevoegdheden weg te nemen bij de lokale besturen, want dat is wat u vraagt en voorstelt.

Hoe zit het met de kwaliteitskaders? Dit is niet verplicht en het staat de gemeente vrij om dat te doen. Het is ook niet dwingend of bindend. Het is aan de gemeente zelf, collega Peeters, om te beslissen hoe ze omgaan met de adviezen die daar worden geformuleerd.

Intergemeentelijke GECORO's kunnen vanaf 1 januari 2019. Dat is vooral nuttig voor kleinere gemeenten die ook wat ruimer willen zien. Als we het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goedkeuren, zal een van de zaken zijn dat niet elke gemeente nog een kmo-zone moeten hebben om voldoende inkomsten te hebben. Als je intergemeentelijk kunt beslissen waar een kmo-zone komt, waar open ruimte, kun je ook goede afspraken maken en kun je beter op elkaar afstemmen. Ik denk dat dit een heel duidelijke visie is waarvoor we gaan en die we verder zullen ontwikkelen omdat het de juiste weg is die we zullen bewandelen.

Ook wat de handhaving betreft, ga ik niet mee in uw wantrouwen, collega Pira. Ik heb ook vertrouwen in het handhaven. De lokale besturen hebben het best zicht op risicoanalyses die ze kunnen doen en waar ze moeten handhaven.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Minister, als ik uw antwoord hoor, dan is het net een antwoord op een andere vraag. Ik heb helemaal niet gevraagd om de GECORO's af te schaffen. Ik heb helemaal niet gevraagd om bevoegdheden van het lokale niveau opnieuw naar het Vlaamse niveau te brengen. Trouwens, zij die mij bezig horen in de commissie Binnenlands Bestuur, zullen zich mijn gekende uitspraak wel herinneren: 'Waar het kan, is het lokale bestuur het belangrijkste bestuur. Daar gebeurt het. Daar brandt de lamp.'

Ik stel een vraag over een onderzoek. En ik zeg ook niet 'alle GECORO's', collega Nevens. Het gaat over 'zelden' en 'vaak'. Het gaat over een aantal pijnpunten die een toch wel gerespecteerde vereniging blootlegt. Als je op die vraag als antwoord krijgt dat je vol wantrouwen zit ten opzichte van de lokale besturen, dan vind ik dat een antwoord dat geen niveau heeft, eerlijk gezegd.

U hebt het gehad over meer of minder lokale autonomie. Ik ben voor meer lokale autonomie en misschien betere lokale autonomie. Dat is net wat hier wordt aangekaart. Er zitten een aantal pijnpunten in zowel de werking van de GECORO's als in de handhaving.

Minister, mij goed. Als u die pijnpunten die door een ernstige vereniging werden gerapporteerd en door een thesis, waar toch wel wat werk is ingestoken en waarin heel veel gegevens zijn verzameld, wenst te negeren, mij goed, maar dan heb ik u enkel een aantal dingen willen signaleren. Ik onthoud dat u uw kop in het zand steekt en er niets wenst aan te doen onder het mom van 'geen betutteling' en van 'wie hier een vraag over stelt, wantrouwt de lokale besturen'.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het aangekondigde verzet tegen het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Blankenbergsesteenweg Brugge, waar onder meer het bedrijventerrein en het voetbalstadion gepland zijn
– 907 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de problemen met betrekking tot het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge' en de realisatie van het nieuwe voetbalstadion
– 952 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik ben een beetje bezorgd. Zo'n vijftien jaar geleden was ik in een andere hoedanigheid betrokken partij bij de ontwikkeling of het vraagstuk om extra bedrijvigheid in de regio Brugge te ontwikkelen. Dat is gelukt na vijftien jaar. Recent werd er een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) goedgekeurd.

Het is een regio in West-Vlaanderen die uniek is, in die zin dat het de enige regio in Vlaanderen is waar het aantal hectare bedrijfsruimte dat de volgende tien jaar nodig is, het aantal hectare, ingekleurd als bedrijfsruimte, overschrijdt. Dat is uniek en dat is pijnlijk, want in elke andere regio is er ook een tekort, maar niet als je het afzet tegenover wat ingekleurd is, wel als je het afzet tegenover wat bouwrijp is. Het gaat over een tekort op korte termijn van 255 hectare. Zelfs als het RUP zou worden uitgevoerd, dan is er nog een pertinente nood. Dat is niet alleen slecht nieuws voor Brugge of de regio Brugge, maar voor de provincie West-Vlaanderen in zijn geheel, waar redelijk aanvullend aan ontwikkeling van bedrijven en kmo-terreinen wordt gewerkt. Het is echt een probleem. Het is een probleem om talent aan te trekken, het is een probleem om extra vacatures te creëren. Het zou kunnen zorgen voor een soort verzanding van de regio.

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) staat onder druk, want er zijn er een aantal – ik noem ze grote kleine jongens – aan het ruziemaken. Daar kan geen enkele politieke partij iets aan doen. Het is een spelletje dat tussen grote kleine jongens wordt gespeeld, dat nu resulteert in een mogelijke procedureslag bij de Raad van State.

Minister, ik had genoteerd wat dat aan tijdsimpact zou kosten, maar dat kunnen we allemaal een beetje becijferen.

Onze lijstaanvoerder in Brugge sprak van een mogelijke bemiddeling, ook al is het geen politiek maar een maatschappelijk probleem. Kan er vanwege u iets gebeuren?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, het probleem is geschetst door collega Ronse. Ik wil hem trouwens bedanken dat hij als ex-Bruggeling nog bezorgd is om een nood aan bedrijventerreinen en een voetbalstadion in Brugge. Dat is een goede zaak.

Ik sluit me natuurlijk aan. Het gaat niet alleen over het voetbalstadion, minister, het gaat ook over de nood aan bedrijventerreinen. Ik zou toch wel willen

opmerken – de collega heeft het over kleine kinderen – dat het die grote ondernemers zijn die voortdurend op de politiek schieten vanwege de lange procedures, vanwege misbruik van procedures, vanwege vertragingen allerhande, en dan gaan diezelfde mensen die daarover klagen, inderdaad vanwege kinderachtige spelletjes, zelf een procedure opstarten waarmee ze hun collega-ondernemer proberen te pesten. Daarover gaat het natuurlijk, over niet meer of niet minder, en misschien ook – daarvoor zijn het zogezegd grote zakenmensen en grote ondernemers – om de prijs van hun grond op te drijven ten nadele van hun collega. Dat is een trieste vaststelling, zou ik zeggen. Collega Ronse, u die toch regelmatig ook de belangen van Voka en grote ondernemers verdedigt in het parlement, zou toch ook even moeten stilstaan bij wat er nu gebeurt. U spreekt over een bemiddelende rol van de minister, maar ik denk dat u en uw partij ook wel wat contacten hebben binnen deze ondernemerswereld. Misschien kunt u ook een bemiddelende rol spelen.

De heer Caron zal seffens misschien ook een betoog houden. Ik wil toch zeggen dat het een heel eigenaardig verbond is: enerzijds Voka, grootondernemers en grootkapitaal, en aan de andere kant de partij Groen en de burgemeester, die tegen de komst van het stadion en bedrijven zijn. Dat is een vaststelling, maar een vaststelling die kan tellen, collega Caron.

Minister, ik weet wel dat de procedure loopt en dat u zult zeggen dat we de procedure moeten afwachten. Ik meen begrepen te hebben – en een aantal collega's zullen dat straks misschien stellen – dat ze voorstander zijn om de bedrijventerreinen uit het RUP te halen en het voorlopig op een of andere manier geregeld te krijgen. Ik dacht dat er zoiets bestond als een administratieve lus. Ik weet ook niet of het effectief mogelijk is. Ik persoonlijk ben er geen voorstander van. Ik onderschrijf, net zoals iedereen, de nood aan bedrijventerreinen, de echte nood aan bedrijventerreinen in Brugge en in de regio Brugge. Ik vrees alleen maar dat we, als we de bedrijventerreinen eruit halen, het stadion definitief mogen begraven en dat we opnieuw voor x-aantal jaren bezig zijn.

Minister, wat is uw reactie op dit dossier? Bestaat effectief de mogelijkheid om een deelaspect uit het RUP Brugge te halen, met name de bedrijventerreinen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de eerste vraag is hoeveel vernietigingsberoepen er zijn ingesteld. Er is mij tot op heden slechts één verzoek tot schorsing en vernietiging betekend door de griffie van de Raad van State. Eén procedure tot schorsing is dus formeel opgestart. Het verzoek werd ingesteld door een aantal eigenaars van gronden binnen het deelplan voor bedrijvigheid Sint-Elooi te Zedelgem. Wel heb ik nog weet van twee andere verzoeken tot vernietiging die door de verzoekers ter kennisgeving zijn overgemaakt aan de Vlaamse Regering. Deze zijn door de griffie van de Raad van State nog niet betekend. Ze zijn dus nog niet officieel, maar wij hebben er al wel weet van. Een is van het West-Vlaamse Natuurpunt.

Momenteel worden de verschillende middelen die worden aangehaald, inhoudelijk en juridisch onderzocht. Dit laat me op dit moment niet toe om een volledige inhoudelijke inschatting van het dossier te maken of de gegrondheid van de beweerde onregelmatigheden vast te stellen. Hiervoor moeten we immers eerst een volledig zicht hebben op alle verzoeken en hoe die zijn geformuleerd. We zullen in elk geval kennisnemen van de verzoekschriften en de bestaande procedure respecteren en naleven.

Ik heb er vertrouwen in dat het RUP rechtsgeldig is vastgesteld. Er is een heel traject doorlopen met heel veel inspraak van verschillende actoren, met nauwe

betrokkenheid van het lokale bestuur van Brugge. Ik denk dat het bijzonder goed en sterk in elkaar zit.

De doorlooptijd van een procedure bij de Raad van State hangt af van dossier tot dossier. Zo is deze termijn onder meer afhankelijk van het uitwisselen van de memories, het aantal tussenkomen partijen, wanneer het verslag van de auditeur mag worden verwacht enzovoort. Ik heb er geen zicht op en ik kan het ook niet voorspellen. Bovendien kunnen ook een of meerdere vorderingen tot schorsing worden gevraagd, wat uiteraard ook een invloed kan hebben.

Er werd ook gevraagd naar mijn persoonlijk engagement wat betreft dialoog en diplomatisch overleg. Wat we kunnen doen in al die processen wat maximale inspraak vooroverleg betreft, is heel nauwgezet doorlopen. Het heeft er ook voor gezorgd dat er heel wat inspraak is gebeurd. Bovendien plant de nieuwe geïntegreerde procedure plan-MER-RUP, voor toekomstige processen, participatie en overleg in een heel vroege fase. Dit vergt een wederzijds vertrouwen en overleg en schept uiteraard ook verwachtingen naar de ontwikkelaars, initiatiefnemers en de brede bevolking. Enkel zo kan worden gekomen tot ruimtelijk kwaliteitsvolle projecten.

Als minister – en daar vraag ik begrip voor – bevoegd voor de omgeving, heb ik in het vergunningentraject van de omgevingsvergunning een aantal specifieke bevoegdheden waar ik uitspraak moet doen over het specifieke dossier. Ik moet in alle objectiviteit en onafhankelijkheid oordelen. Vraag mij dus niet om in dezen een soort bemiddelingsfunctie op te nemen tussen partijen, want dat kan al een element zijn om te zeggen dat ik partijdig ben en niet objectief. Kijk naar wat er allemaal gebeurd is in het dossier Uplace, waar er zelfs al door het afsluiten van een brownfieldconvenant een uitspraak is gekomen waarin wordt gezegd dat er een mogelijke schijn van partijdigheid is voor diegene die nadien de vergunning moet verlenen. Als moet worden bemiddeld en als het over bedrijvigheid gaat, zijn er, denk ik, in de Vlaamse Regering collega's die daar veel meer voor in aanmerking komen. Het gaat over sport, over bedrijvigheid. We moeten nagaan of er overleg kan gebeuren, maar ik, omdat ik moet oordelen op basis van onpartijdigheid en objectiviteit, kan daar niet de aangewezen persoon voor zijn.

Wat is de reactie op de administratieve lus? Er is inderdaad een procedure. Die procedure is eigenlijk bedoeld om een aantal onregelmatigheden te herstellen hangende de procedure. U stelt concreet voor om de niet-betwiste delen in te trekken en opnieuw vast te stellen. Dit kan enkel als de Vlaamse Regering van oordeel is dat er in deze plannen een onregelmatigheid zit. Deze onregelmatigheid is er volgens ons niet en werd vandaag nog niet vastgesteld. En ik ben overtuigd dat er geen zal zijn. In die gevallen waar de administratieve lus in het verleden wel werd toegepast, werd deze onregelmatigheid vastgesteld in een arrest van de Raad van State of een auditoraatsverslag. In het geval van het GRUP van Brugge zijn we niet in die fase van de procedure.

Dit is een eerste reactie op wat hier op tafel ligt. Ik wil nog eens herhalen dat er bij de opmaak van dit GRUP heel veel betrokken partijen en partners zijn en dat men niet over één nacht ijs is gegaan. Er zitten heel goede evenwichten in, maar het is ook juridisch heel sterk onderbouwd. Ik verwacht dat het overeind zal blijven, maar ik heb natuurlijk geen glazen bol.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik wil u drie elementen meegeven. U vraagt begrip, u krijgt begrip. Ik denk dat het belangrijk is dat er geen onnozelen worden begaan die nadien kunnen worden gebruikt door mensen die het slecht met ons menen om de uitvoering van wat in de deelgebieden van het GRUP staat, te realiseren. U hebt daar gelijk in. U hoeft helemaal niet die bemiddelende

rol op te nemen. Trouwens, die ruzie tussen die grote kleine jongens doet mij ook nog aan iets anders denken, namelijk dat het verdorie toch godgeklaagd is dat er in Vlaanderen mensen wild kunnen gaan speculeren op een wijziging van de bestemming van terreinen, wijzigingen die gebeuren door een overheid en die gebeuren in het kader van het algemeen belang, om dan lekker te gaan cashen.

Als ze zien dat ze door een onteigening nog niet genoeg hebben kunnen cashen, dan leggen ze maar even de boel plat in een hele regio. Mijnheer Sintobin, dat is niet het type mensen dat ik hier in dit parlement verdedig. Dat type mensen zal ik ook nooit verdedigen in het parlement. Het is een grote belediging voor veel Voka- en UNIZO- ondernemers om dat soort praktijken nog maar gelijk te schakelen met ondernemen.

Op vlak van planbaten hadden we nog wat verder kunnen gaan. Het is maar op die manier dat je dergelijke vuile praktijken en procedures kunt tegenhouden en dat je ervoor kunt zorgen dat er in het kader van het maatschappelijk belang effectief ruimtelijke ontwikkeling kan zijn.

Wat betreft de administratieve lus geef ik u ook gelijk. Het zou niet verstandig zijn om op die basis aan een schuldbekentenis te doen. Ik heb dat ook niemand horen voorstellen. Daar zijn we het over eens.

Ik wil tot slot nog een nieuw element aanbrenge. Ik heb u nog niet persoonlijk kunnen bedanken, maar we hebben het wel al in de pers gedaan. Ik heb aan het begin van de legislatuur meermaals gevraagd om voor West-Vlaanderen het reservefonds aan bedrijventerreinen open te trekken. U hebt dat gedaan. West-Vlaanderen is tot nu toe de eerste provincie waarvoor dat is gebeurd, en net voor de kerstperiode. Een beter kerstgeschenk had onze provincie zich niet kunnen wensen. Mijn vraag is om als eerste te kijken naar de regio Brugge bij de toewijzing, parallel met wat in dit ruimtelijk uitvoeringsverhaal gebeurt en de aanvechting ervan. Ik vrees dat het daar zeer dringend nodig zal zijn.

Mijnheer Sintobin, ik vraag dat niet enkel voor de regio Brugge maar in het algemeen belang van de hele provincie West-Vlaanderen en Vlaanderen in zijn geheel. We hebben veel ambitie en mogelijkheden. Laat deze alstublieft niet afremmen door dergelijke onnozelheid.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik noteer een officieel verzoek tot schorsing en een nog niet officieel verzoek. Het is wel al in de pers gekomen, maar het is nog niet officieel.

Ik heb begrip voor het feit dat u als minister die vergunningen moet leveren en dus geen bemiddelingspoging kunt doen. Dat zou helemaal te gek zijn. Het zou u ook meteen de beschuldiging van partijdigheid opleveren. Er zijn andere mensen beter geplaatst om hierin een bemiddelingsrol te spelen.

Mijnheer Ronse, ik stel vast dat het inderdaad grote kleine kinderen zijn die niet alleen mekaar pesten, maar die inderdaad uit zijn op winstbejag. Ik heb geen veroordeling gezien door Voka van de twee heren die een verzoek hebben ingediend of zullen indienen, maar dat doet weinig ter zake van ons parlementaire werk.

Minister, ik heb geen voorstel gedaan omtrent de administratieve lus. Ik zeg alleen maar dat er actoren op het terrein zijn die dit vragen en zeggen. Onder andere Voka zegt dat die bedrijventerreinen eruit moeten worden gehaald zodat ze ten minste kunnen voortdoen. Ik heb gezegd dat mijn fractie daar zelfs tegen is omdat ik vrees dat als dit zou gebeuren, het stadion definitief zou worden

begraven. Maar ik heb begrepen dat dit niet kan of niet wenselijk is. Het is al een lijdensweg van meer dan tien jaar. Het wordt dringend tijd.

Mijnheer Caron, er is het Groen-front dat samen met Voka in het verzet gaat. Misschien moet u samen een spandoek maken tegen het stadion en de bedrijventerreinen. Het zou goede reclame zijn voor Groen in Brugge.

Dit is een moeilijke kwestie. Het is een heel jammere zaak, niet alleen voor de bedrijven maar ook voor de inwoners en liefhebbers van voetbal. Ik hoop dat er binnenkort schot komt in deze zaak en dat we binnen afzienbare tijd met wat meer positief nieuws kunnen terugkomen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik wil vermelden dat ik helemaal geen gronden bezit in het gebied. Er is dus geen persoonlijk winstbejag aan de orde of wat dan ook.

Ik geef de heer Ronse trouwens gelijk wanneer hij het heeft over het soort meerwaarde-effecten dat sommigen hebben. Ik wil overigens ook dat klein spel tussen die grote heren krachtig veroordelen, maar daar komen we als samenleving helemaal niet mee vooruit.

We hebben in het verleden een aantal bezwaren geuit, en die hebben we nog voor een deel. Ze hebben onder andere te maken met kwaliteitsvolle natuur en poldergraslanden in dat gebied. De heer Landuyt en anderen weten dat Groen in het verleden consequent het standpunt heeft verdedigd om het Jan Breydelstadion te renoveren. Ik besef ook dat de optie met de Blankenbergsesteenweg de tweede beste optie is, na renovatie dus van het Jan Breydelstadion. Ik wil die nuance in elk geval inbrengen.

Dit omvat veel meer dan enkel een voetbalstadion. Het gaat ook over andere terreinen. Ik doe geen afbreuk aan de noodzaak om in industrieterreinen te investeren en om daarvoor in ruimte te voorzien in Brugge. Het gaat echter over een aantal kwetsuren dat dit RUP op een aantal delicate plekken aanbrengt. Het is ons volste recht om vanuit ons standpunt onze positie in de oppositie te uiten. We mogen ook alle rechtsmiddelen gebruiken die ter zake gebruikt mogen worden. We doen dat niet op eigen houtje, maar samen met een aantal andere partners in een soort van samenwerkingsverband.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Ik vind het een beetje tegenstrijdig. Bemiddeling is inderdaad nodig, maar de grote jongens kleine jongens noemen en hen kleine kinderen noemen, brengt de oplossing niet dichterbij. In elke grote maatschappelijke discussie is het belangrijk dat de inspraak en de rechtspraak gerespecteerd worden.

Hier heb je enerzijds de maatschappelijke discussie of je open ruimte moet aansnijden om groei te kunnen realiseren op vlak van tewerkstelling en sport. We hebben daar een andere mening over. Groen zegt dat dit moet gebeuren op het Jan Breydelstadion. De stad Brugge heeft beslist dat dat stadion voor Cercle Brugge is. Dat betekent de facto dat u geen stadion aan Club Brugge wilt geven. Wij hebben daar een andere mening over.

Ik geef de heer Ronse gelijk dat we al jaren onder een stolp leven zonder extra bedrijventerreinen. Het stadsbestuur vindt meer dan ooit dat de economische kaart van Brugge moet worden getrokken. In Leuven zijn er de voorbije 10 jaar 12.000 jobs gecreëerd, in Brugge 4000 jobs. Dit is dan ook echt nodig, zeker als de hoofdplaats de motor moet zijn van West-Vlaanderen.

Anderzijds gaat de discussie over de onteigeningen. Er zijn een aantal grote jongens die opties hebben genomen op grond die zij nu misschien iets duurder willen verkopen. Als de speculanten een bepaalde prijs willen voor die grond, dan is het niet gemakkelijk om als overheid te zeggen, in het kader van een minnelijke onteigening, welke prijs ze daarvoor moet betalen. Er moet eigenlijk een soort van afkoopsom worden gegeven voor de speculatie van sommigen. Elke politicus is daar bang van omdat het bedrag dat hij wil geven, misschien te hoog zal zijn en misschien niet verantwoord is.

Daarom pleit ik ervoor, zoals in familiezaken en fiscale zaken, om analoog met een procedure bijvoorbeeld voor de Raad van State, een bemiddelingsdienst in te schakelen. Ik denk dan niet aan zomaar een bemiddelingsdienst of aan zomaar iemand, maar aan mensen die getraind zijn om personen met tegenovergestelde visies bij elkaar te brengen. Ik denk aan toponderhandelaars die tot resultaat kunnen komen en die het belang kennen van de stilstand en weten welke prijs daarvoor verantwoord kan worden betaald. Dit is gelukt bij Oosterweel. Het kan niet in een individueel dossier, maar het zou wel kunnen in elk groot ruimtelijk conflict. Die zullen in de toekomst nog meer gebeuren, want het gevecht om ruimte is een gevecht om ideologie. Het zijn vaak symbooldossiers. Zelfs bij de kleinste zaken zoals een parking, is er de afweging tussen beton en groen.

Ik stel een neutrale bemiddelingsdienst voor omdat in dit dossier de tweede vorm van procedures meer gaan over onderhandelingstechnische zaken. Ze tekenen beroep aan om zo de minnelijke positie en de onderhandelingskansen op te drijven. Dergelijke manier van werken zet een rem op groei en op een hele regio.

Ik pleit op dat vlak voor veranderende wetgeving, waarbij er op een objectieve manier kan worden bemiddeld bij belangenconflicten in grote dossiers.

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

Renaat Landuyt (sp.a): Minister, ik wil benadrukken dat dit dossier en het GRUP kunnen steunen op een zeer ruime consensus van de plaatselijke besturen en van het middenveld. Er is hard gewerkt aan het vinden van een consensus, tot en met het bepalen van de industriezones waarbij niet iedereen zomaar voor zijn eigen gemeente pleitte. We hebben het bekeken als grootstedelijk gebied. Het is des te meer spijtig dat we nu nog voor een aantal procedures staan.

Ik acteer met geruststelling dat u een groot vertrouwen hebt in de rechtsgeldigheid. We gaan er ook van uit dat dit dossier bestand is tegen dergelijke procedures.

Samen met de heer Ronse vind ik dit een historisch feit waarbij grote ondernemers tegen het economisch algemeen belang hebben gehandeld. Dat is in elk geval de perceptie en de indruk. Dit zou ons in het parlement moeten doen nadenken of we inzake de maatregelen met betrekking tot de planbaten ver genoeg gegaan zijn. We moeten erover nadenken of we bij het speculeren, bij het aankopen van grond en het nemen van opties gedurende een proces van ruimtelijke ordening, niet kunnen werken met een vorm van bevrozing van bepaalde handelingen of bepaalde verkopen nietig te verklaren of wat dan ook. We moeten echt de denkoefening maken hoe we dit in de toekomst kunnen vermijden.

We hebben niet alleen meer te maken met actiegroepen die voor gedeeltelijke algemene belangen tussenkomen, maar met bedrijfsgroepen die er voor individuele belangen op aansturen om nog meer geld op de tafel te leggen dan dat we zouden moeten betalen volgens de gewone regels. Dit geeft een zeer bittere nasmaak. Ik hoop dat we onze gedachten eens samenleggen om tot een gezamenlijk wetgevend initiatief te komen om dergelijke situaties in de toekomst te vermijden.

Het is hoopgevend dat Groen zegt dat ze de zone langs de Blankenbergsesteenweg als tweede keuze beschouwen voor een voetbalstadion. Dat is een stap vooruit. Uit een studie blijkt definitief dat het Jan Breydelstadion niet te herstellen valt. Wellicht zal ook daar van een nieuwbouw sprake zijn. Het argument dat dit uw tweede keuze is, vervalt dus. Het wordt nu ook uw eerste keuze. Mijnheer Caron, ik hoop dat u uw krachten gebruikt om ook iedereen in uw middengroepen ervan te overtuigen dat de regio dringend economisch moet worden gedeblokkeerd. U hebt daar ook een grote verantwoordelijkheid in.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil nog eens herhalen dat er drie vernietigingsverzoeken zijn ingediend. We hebben nog niet van allemaal kennis, maar we weten via de pers wie nog een vernietiging heeft ingeroepen.

Er was een vraag omtrent bemiddeling. Mevrouw Van Volcem, u doet een voorstel waar ik wel enige sympathie voor heb. Ik blijf echter bij mijn stelling dat als zo iemand wordt aangesteld, dit buiten het departement Ruimtelijke Ordening moet gebeuren. In uw voorstel kan dit perfect iemand zijn van Begroting en Financiën die gaat onderhandelen over de prijs. Ik voel er iets voor om dit sowieso bij grote projecten te voorzien. Vanuit de objectiviteit is het echter niet wijs om dit vanuit Ruimtelijke Ordening te doen.

Ik ben blij dat er hier algemeen wordt gepleit voor het verhogen van de planbaten. Dat is ook beslist binnen de Vlaamse Regering. Ik hoop wel dat we heel weinig planbaten moeten uitbetalen, want dit betekent dat we ons BRV uitvoeren. Als we ons BRV uitvoeren, wil dat zeggen dat we niet veel natuur en open ruimte omzetten naar een andere bestemming. Ik hoop dat het BRV dat als effect heeft en niet dat we veel planbaten moeten uitbetalen. Wie dat zegt, vertelt een fabeltje, want dat is niet de doelstelling van het ruimtelijk beleid van deze regering. De bedoeling is om zo weinig mogelijk groene bestemmingen om te zetten naar harde bestemmingen, zoals industrie of bewoning.

We moeten in eerste instantie afwachten wat er al of niet uit de schorsing komt. We zullen ons daar ook grondig verdedigen. In tweede instantie gaat het te gronde. Als er een onregelmatigheid wordt vastgesteld, zou die administratieve lus een mogelijkheid kunnen zijn, maar dat is vooruitlopen.

Ik sluit me aan bij de heer Landuyt dat aan dit dossier heel veel overleg en inspraak vooraf is gegaan. Aan de leden die nu nogal verontwaardigd doen omdat er een aantal rechtsmiddelen zijn: we hebben op een eerder bescheiden manier in de Codex Ruimtelijke Ordening geprobeerd om een redelijk antwoord te bieden op oeverloze procedures zonder dat er in het openbaar onderzoek een bezwaar werd ingediend. We hebben op dat vlak onze verantwoordelijkheid genomen en ik heb vanuit de oppositie heel veel kritiek gehoord dat we daarmee de inspraak beknotten. Wie a zegt, moet b zeggen. Ofwel wil je daar iets aan doen en dan neem je je verantwoordelijkheid, ofwel blijft alles zoals het is en zoeken we geen oplossingen voor oeverloze procedures die gerekt worden. We hebben al voor een stuk onze verantwoordelijkheid genomen waar we konden binnen onze bevoegdheid. Dat is een goede zaak. Ik hoop dat de oppositie wil inzien dat dit een goede stap vooruit is.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik zal aan Pol Van Den Driessche, die onze lijst in Brugge trekt, uw goedkeuring overmaken omtrent zijn voorstel om een bemiddelaar van buiten RO aan te trekken die de grote kleine jongens op één lijn moet krijgen.

Collega's die ook nog maar insinueren dat we andere uitdrukkingen zouden moeten geven aan dit schouwspel dan grote kleine jongens die ruziemaken, moet ik teleurstellen. Ik zal zolang ik in het parlement zit of politiek actief ben, altijd ten strengste veroordelen dat mensen speculeren op maatschappelijke keuzes die een overheid maakt om bepaalde activiteiten ergens te voorzien, en daar rijk van willen worden. Als ze er dan niet rijk genoeg van worden en het hele proces stokken in de wielen willen steken, dan kan ik daarover niet neutraal zijn. Dat zijn grote kleine jongens. Zo simpel is dat. Dat zijn dezelfde mensen die klagen dat alles veel te traag gaat en dat alles veel te moeilijk gaat, maar er nu zelf voor zorgen dat alles heel traag gaat. Door die mensen zal er mogelijk een enorme vertraging zijn. Ik heb persoonlijk vrienden die op zoek zijn naar nieuwe ruimte om hun activiteiten verder te ontplooiën. Zij zullen er mogelijk door vertraagd worden.

Wanneer iemand bepaalde terreinen heeft die bedrijventerreinen zullen worden, maar helemaal niet onteigend wil worden voor een intercommunale die in zijn plaats die bedrijventerreinen kan ontwikkelen, maar ze zelf zal ontwikkelen, dan moet dit bespreekbaar en mogelijk zijn. Dat is een belangrijke nuance bij het-geen op zijn minst al in de pers verschijnt over wat die mensen zeggen.

U bent niet ingegaan op mijn vraag om na te gaan wat via het reservefonds eventueel in een spurttempo voor die regio kan worden gedaan. We zullen nog gelegenheden genoeg hebben om het daarover te hebben.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Iedereen veroordeelt hier wat er is gebeurd, mijnheer Ronse. Dat gebeurt misschien in andere bewoordingen en andere termen, maar iedereen – ook de publieke opinie – veroordeelt dit hele schouwspel.

Ik had eventjes schrik, mijnheer Ronse. Ik dacht dat u zou voorstellen om Pol Van Den Driessche in te schakelen als bemiddelaar. (*Gelach*)

Ik had het verkeerd begrepen.

Minister, ik denk ook dat er absoluut geen problemen zijn. We zullen de procedure moeten afwachten, maar ik denk niet dat er problemen zullen zijn met de rechtsgeldigheid van het dossier. Dat wordt even afwachten.

Mijnheer Caron, er is inderdaad een ruime consensus in Brugge, in de regio en in dit parlement. Ik heb er begrip voor dat u een bepaalde visie hebt. Dat is heel wat anders dan die speculanten of die grote kleine kinderen, zoals de heer Ronse ze noemt, die nu verzet aantekenen. Vanuit uw visie heb ik daar wel begrip voor. U kunt natuurlijk niet elke keer opnieuw beroep aantekenen of in het verzet gaan, want dan geraken we nooit verder.

Zowel over het idee van mevrouw Van Volcem als over het idee van de heer Landuyt moet worden nagedacht. Als er ooit een bemiddelingsinitiatief komt, zal het vooral belangrijk zijn dat daarrond een sterk juridisch kader wordt gemaakt. Zo niet, kan dit de procedure beïnvloeden. Ook het idee van de heer Landuyt is het nadenken waard. Ik weet niet in hoeverre bevrozing van gronden juridisch mogelijk is, maar ook dat lijkt een idee tegen speculanten.

In deze casus weet iedereen over wie en waarover het gaat. Het gaat niet alleen over speculeren en winstbejag. Nu hij weet dat het Eurostadion er zeker niet zal komen, zal hij er misschien nog een schepje bovenop doen. Het gaat niet alleen over winstbejag, maar over jaloezie, over de ene tegen de andere. Het zijn pesterijen, wat eigenlijk strafbaar is.

Het is in elk geval de moeite waard om na te denken over de ideeën van mevrouw Van Volcem en de heer Landuyt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het territoriaal ontwikkelingsprogramma T.OP Noordrand en de samenwerking met Brussel
– 926 (2017-2018)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Minister, ik heb over dit thema al een aantal vragen gesteld. Dit betreft dus een soort opvolgingsvraag.

Het territoriaal ontwikkelingsplan T.OP Noordrand werd in 2014-2015 gelanceerd en had tot doel om samen met belanghebbenden in de regio een gemeenschappelijke ruimtelijke visie te ontwikkelen op de noordelijke rand in en rond Brussel. Dat was met andere woorden met de grote jongens over de grenzen heen samen nadenken. Veel betrokkenen juichen deze samenwerking toe en leverden waardevolle bijdragen voor de opmaak van het territoriaal ontwikkelingsplan.

Het is evident dat er samen nagedacht wordt over gewestgrensoverstijgende uitdagingen en de ruimtelijke ordening. Het zou ook op andere vlakken nog een stuk beter kunnen. Ik wil de minister feliciteren dat de administratie hiervoor de ruimte krijgt. Het zou ook op andere evidente beleidsdomeinen zoals Mobiliteit nog een stuk ambitieuzer en voluntaristischer aangepakt kunnen worden. Een goede samenwerking leidt immers tot een win-winsituatie voor zowel Brussel als de Vlaamse Rand.

Uiteraard zijn er altijd enkele oprispingen. Zo waren er opmerkingen vanuit onder andere de vzw 'de Rand'. In juni 2016 hebt u beloofd om samen met uw diensten samen te zitten met vzw 'de Rand' om te kijken hoe het territoriaal ontwikkelingsprogramma zou kunnen worden bijgestuurd.

In de beleidsbrief Omgeving 2017-2018 bevestigt u het belang van overleg: "Ik onderhoud structurele relaties met het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Onder meer door middel van het territoriale ontwikkelingsprogramma rond de Brusselse Noordrand werk ik constructief samen met onze Brusselse en Vlaams-Brabantse partners, onder andere rond de 'Economische poort Luchthaven', het 'Reconversiegebied Vilvoorde-Machelen' en toegankelijk groen in het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel."

Minister, hoe verloopt en verliep de samenwerking met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake de uitwerking van het T.OP Noordrand? Zitten er nog gelijkaardige projecten in de pijplijn? Eind 2016 lanceerde Ruimte Vlaanderen een eerste actieprogramma in het kader van T.OP Noordrand. Het gaat dan over belangrijke dossiers die een relatieve bekendheid genieten, zoals de Europese Boulevard, de herinrichting van de Leuvensesteenweg/E40, en het uitbouwen van een groene vallei. Wat is het vervolgtraject? Hoe wordt er continu gewaakt over een voldoende draagvlak bij de mensen en de verschillende beleidsniveaus?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Poschet, het territoriaal ontwikkelingsprogramma Noordrand werd grondig bijgestuurd in 2016, in samenwerking met

vzw 'de Rand'. De vier partners – het departement Omgeving, perspective.brussels, provincie Vlaams-Brabant en OVAM – hebben hieraan meegewerkt en blijven aan de kar trekken.

In het eerste actieprogramma kozen we samen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om de werkzaamheden te richten op gebieden, thema's en projecten waarmee we kunnen aantonen dat de intergewestelijke samenwerking ook op het terrein vruchten afwerpt. In 2017 werd gewerkt aan het verder uitdiepen van de vijf werven en het versterken van de stuurgroep zodat ook de verschillende bestuursniveaus en relevante administraties nauwer worden betrokken.

De samenwerking met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest binnen het territoriaal ontwikkelingsprogramma Noordrand verloopt vlot, vooral omwille van de focus op specifieke gebieden. Belangrijk is dat iedereen in staat is om de discussies over andere projecten even aan de kant te schuiven en dan ook constructief samenwerkt om de T.OP Noordrand-werven te kunnen realiseren.

Vergelijkbare programma's worden door het departement Omgeving niet getrokken in de Vlaamse Rand. Wel is er ondersteuning via de strategische projecten voor de 'Groene Noordrand' en 'Zennevallei' waarbij intergewestelijke samenwerking noodzakelijk is om de projecten tot een goed einde te brengen. De complexe Belgische structuur en het ontbreken van ervaring met intergewestelijke samenwerking in Ruimtelijke Ordening, zorgen ervoor dat dit pionierswerk veel tijd vraagt.

Op korte termijn voorzien we niet in bijkomende initiatieven. We zullen wel de opgedane kennis en ervaring delen met andere bestuursniveaus en administraties.

Welke werven zijn opgestart? Ten eerste, de site ex-NAVO/Defensie-Kwartier Koningin Elisabeth. Ten tweede, de Europese boulevard tussen Josaphat en de luchthaven. Ten derde, de groene link Woluweveld-Nossegemdelle. Ten vierde, Transit Oriented Development: Kerklaan-Broekstraat. Ten vijfde, Buda+. Aan deze vijf werven wordt druk gewerkt, maar telkens blijkt het bijeenbrengen van alle relevante actoren niet zo evident.

Ik geef een beknopte stand van zaken van de werven. De administraties bereiden in samenwerking met lokale besturen en het ministerie van Defensie een herbestemming voor van de voormalige NAVO-site. Rond de Europese boulevard is een gemeenschappelijke economisch-programmatorische studie opgestart die later dit jaar input moet leveren voor een gedeelde strategie. De groene link werd in een verkennend onderzoek in samenwerking met de universiteit van Venetië bekeken. Dit moet toelaten om het partnerschap met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Leefmilieu Brussel en de lokale besturen op te starten. De komst van de nieuwe halte Kerklaan moet een eerste voorbeeld worden van een knooppunt ontwikkeling.

De haalbaarheid en timing van de verschillende noodzakelijke investeringen, zoals de NBMS-halte, bodemsaneringen en private projecten, worden dit voorjaar nader bestudeerd. Voor Buda+ wordt een samenwerkingsovereenkomst voorbereid tussen de vier T.OP Noordrand-partners: de stad Vilvoorde, de stad Brussel, de gemeente Machelen, de provinciale ontwikkelingsmaatschappij (POM) Vlaams-Brabant, citydev en de haven van Brussel. De provincie is gestart met een optimalisatiestudie voor de zone Buda.

We bewaken voldoende draagvlak bij de burgers en de verschillende beleidsniveaus op drie manieren. Ten eerste is er de stuurgroep van het territoriaal ontwikkelingsprogramma die twee keer per jaar samenkomt. Hiervan hebben we de samenstelling in 2017 grondig aangepast zodat alle bestuursniveaus en de relevante gewestelijke administraties vertegenwoordigd zijn. Volgende instanties

worden uitgenodigd op de stuurgroepen: de kabinetten van de bevoegde ministers, het Departement Omgeving, perspective.brussels, Brussel Stedelijke Ontwikkeling, de deputatie Vlaams-Brabant, de provincie Vlaams-Brabant, de OVAM, vzw 'de Rand', het Toekomstforum Halle-Vilvoorde, de Burgemeestersconferentie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Mobiel Brussel, de NMBS, de MIVB, De Lijn, Leefmilieu Brussel, ANB, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Wonen Vlaanderen, wonen.brussels, de Vlaamse en Brusselse Bouwmeester, de POM Vlaams-Brabant, het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), citydev en impulse.brussels.

In de tweede plaats wordt er actief gezocht naar een lokaal partnerschap voor elke werf. Dit partnerschap bestaat informeel voor de werven Ex-NAVO/Defensie-KKE, de Europese boulevard, Kerklaan-Broekstraat en Buda+. Elk partnerschap is open opgevat en omvat de lokale besturen, verschillende administraties, maar laat ook toe private partijen of eigenaars nauw te betrekken.

In de werf Buda+ werd door de provincie en de stad Brussel een nieuwsbrief verspreid naar de bedrijven in de zone om hen aan te moedigen deel te nemen. Voor Buda+ wordt momenteel de formalisering van het partnerschap in een samenwerkingsovereenkomst voorbereid. De tien sleutelactoren zullen dit tekenen.

Tot slot werd het actieprogramma ook gedeeld met een brede groep belanghebbenden. Iedereen die eerder betrokken was bij het territoriaal ontwikkelingsprogramma of actief betrokken is in een van de werven, is op de hoogte gebracht van het actieprogramma. Mijn administratie onderzoekt momenteel samen met perspective.brussels hoe ook de voortgang van de werven actiever kan worden gedeeld met deze ruime groep.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. U hebt heel belangrijke dingen gezegd, namelijk dat het mogelijk is om tussen verschillende gewesten samen te werken over heel concrete zaken. Als we de grote ideologische kaders loslaten maar hands-on kijken hoe we bepaalde problemen die uitdagingen zijn voor iedereen kunnen oplossen, dan kunnen we effectief stappen vooruit zetten. Het is goed dat daarvoor het draagvlak versterkt is door onder andere de uitbreiding van de stuurgroep. Het zijn niet enkel overheidsinstanties of -instellingen, parastatalen en pararegionalen die daarin moeten zitten. Ook het middenveld heeft een belangrijke rol te spelen om te werken aan input en draagvlakverbreding.

Het is heel belangrijk om goed te beseffen dat die regio een gemeenschappelijke belangenregio is. Die regio heeft gezamenlijke belangen op het vlak van mobiliteit en gezondheid. Denk maar aan fijn stof en geluidshinder. Het is een gezamenlijke belangenregio, waarvoor we samen oplossingen moeten vinden. Die oplossing zal voor een groot stuk langs een ruimtelijke ontwikkeling lopen.

Ik heb nog twee bijkomende vragen. Wat is de impact van dit project op grote beleidsplannen, bijvoorbeeld het VSGB? Doet men een aantal ontdekkingen die een impact hebben op de Vlaamse beleidsplannen? Met betrekking tot de optimalisatie van de Brusselse ring zijn er een aantal open werkgroepen waarin er ook over de grenzen van het gewest heen wordt samengewerkt. Ik denk bijvoorbeeld aan mijn eigen gemeente Jette, met Wemmel en Asse. Dat loopt redelijk goed. Is er ook hier een interactie van visie, ideeën en eventueel overlegmethodieken?

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, liefde moet van beide kanten komen. Ik wil niet pessimistisch zijn want ik besef hoe moeilijk het ook is

om gewestgrensoverschrijdend een aantal problematieken aan te pakken. Ik kan helaas, samen met u, vaststellen dat het water soms nog zeer diep is. Ik denk dan aan verschillende dossiers waarin geen advies wordt gevraagd van de Vlaamse administratie rond gewestgrensoverschrijdende projecten die impact hebben op de Vlaamse Rand of op Vlaanderen. Ik denk aan de lozing op de Zenne waar de problematiek nog altijd is dat Brussel het Zennewater vervuult. Ook de bouw van een asfaltfabriek in Neder-over-Heembeek wordt eigenlijk een beetje door de strot geduwd van de inwoners van de Vlaamse Rand zonder veel rekening te houden met wat mensen in de Vlaamse Rand hierover denken. Ik denk aan de uittreding van de Vlaamse gemeentes uit VIVAQUA. Wat een lijdensweg hebben we niet moeten ondergaan voor gewoon het recht om uit te treden uit de Brusselse intercommunale. We hebben zelfs in dit Vlaams Parlement een belangenconflict moeten agenderen om een uittreding te kunnen verkrijgen. Er zijn nog andere voorbeelden: het Eurostadion, mobiliteit, het integratiebeleid, het werkloosheidsbeleid, het veiligheidsbeleid. Het is er soms allemaal zeer moeilijk.

Minister, is er wel aan beide zijden voldoende politieke wil om in zulke dossiers tot een overeenkomst te komen en resultaten te boeken? Ik heb soms het gevoel dat het eenzijdig door de strot moet worden geduwd. Ik voel een gebrek aan politieke wil in Brussel.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Het verbaast me dat collega Nevens ook nog vergeten is van bijvoorbeeld de luchthaven te vermelden.

Bart Nevens (N-VA): Ik heb de geluidsnormen genoemd.

Bruno Tobback (sp-a): Dan hebt u dat niet luid genoeg gezegd.

Ik wil me daar voor een stuk bij aansluiten, in die zin dat het wel duidelijk is dat de discussies niet op alle mogelijke vlakken in de best mogelijke serene en constructieve sfeer verlopen tussen Brussel en al wat errond ligt. Ik denk dat het misschien toch een beetje te kort door de bocht is om dat allemaal op de schouders van bijvoorbeeld het territoriaal ontwikkelingsprogramma te laden om twee redenen. *(Opmerkingen van Bart Nevens)*

Ten eerste, omdat de problematiek die collega Nevens – en zelfs als je hem gelijk geeft, probeert hij toch nog altijd tegen te wringen – terecht aanbrengt, in grote mate alleen maar het territoriaal ontwikkelingsprogramma overschrijdt en ook geldt voor de rest van de provincie Vlaams-Brabant en voor alle gemeenten die buiten het T.OP vallen. Ik denk maar aan de discussie over de luchthaven en over geluidsnormen en noem maar op, maar evengoed ook over mobiliteit en de Brusselse ring.

Ik wil ook even oproepen dat men, desondanks het T.OP, toch de kansen zou geven die er mogelijk wel in zitten. Wanneer je inderdaad een aantal ontwikkelingen, gericht op bijvoorbeeld openbaarvervoersassen, transit-oriented development enzovoort, kunt doen in het nodige overleg, dan kan dat als testcase alleen maar een stap voorwaarts zijn en positieve conclusies met zich meebrengen. Dus ja om dat kritisch te beoordelen op de goede wil die er niet altijd is vanuit Brussel, maar evengoed, laat ons toch maar blijven proberen, want het zou een beetje zonde zijn om het kind met het badwater weg te gooien, collega Nevens. Laat ons dat ook vermijden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik denk dat we allemaal dossiers kunnen opsommen waar het niet vlot gaat, maar hier gaat het wel om een dossier en een

initiatief waar je rond heel concrete projecten wel de samenwerking gestalte geeft van onderuit. Je kunt tal van voorbeelden geven waar het niet gaat en niet lukt, maar hier werkt de samenwerking wel. Er zijn trouwens nog heel mooie verhalen: het Zoniënwoud is een heel mooi verhaal waar ook wordt samengewerkt. Dat wil niet zeggen dat alles koek en ei is, maar doen alsof er niets lukt, is misschien iets te negatief voorgesteld, collega Nevens, maar vanuit uw ingesteldheid begrijp ik dat u zich focust op de zaken die niet lopen op het terrein. *(Opmerkingen van Bart Nevens)*

We hebben het hier over T.OP, en het is net de bedoeling dat er van onderuit goed wordt gewerkt aan een draagvlak en aan afstemming.

Wat is de impact op andere beleidsplannen? U verwijst bijvoorbeeld naar het VSGB. Er is natuurlijk een impact in die zin dat alle verschillende betrokken diensten mee aan tafel zitten. Als er zaken zouden moeten worden gewijzigd of als het niet voldoet aan de ruimtelijke plannen, wordt er zoveel mogelijk rekening mee gehouden in de eventueel volgende stappen die moeten worden gezet.

Hetzelfde met de optimalisatie van de ring. Mobiliteit en Openbare Werken zitten mee aan de tafel van T.OP net om te bewaken dat er afstemming is rond een aantal initiatieven die men neemt. Ik denk dus dat er voldoende afstemming is. Ik denk wel – en dat is net het moeilijke omdat je van onderuit werkt aan het draagvlak – dat het belangrijk is dat er veel plannen worden gemaakt, maar vooral dat ze worden uitgevoerd. Ik denk dat er op het terrein een beetje nood is aan de zichtbaarheid van T.OP. Het is altijd fijn om projecten en overleg te hebben, maar het komt erop aan om te tonen tot wat het concreet leidt. Aangezien het nogal een lang proces is, is het vandaag nog niet zo zichtbaar, maar ik maak me sterk dat die verwezenlijking er wel komt.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Ik vind het eerlijk gezegd vreemd dat er wordt geklaagd over een tekort aan overleg om een tekort aan overleg aan te kaarten. Je moet er eens over nadenken. Ik vind het telkens zo vermoeiend om een jeremiade te horen van alles wat er fout gaat en wat er wordt geblokkeerd. Wat hebben de mensen eraan dat je telkens een waslijst van problemen opsomt? Het is zo vermoeiend en het brengt je geen stap vooruit. Ik ben echt blij dat er nu een project is waarin er wel stappen vooruit worden gezet, misschien heel bescheiden, maar er kan misschien ook een basis van vertrouwen voor andere projecten groeien. Zo kun je stap voor stap concrete vooruitgang boeken.

Ik kijk met vertrouwen en hoop uit naar de verdere resultaten van dit project.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het kwalitatief verdichten en de duurzaamheid van woningbouw – 930 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, dat we in de toekomst anders moeten gaan wonen, daar zijn de meeste mensen zich intussen wel van bewust, maar over de manier waarop en de weg ernaartoe, zijn er nog steeds heel wat verdeelde meningen. Verdichten we met een uitdovingsbeleid voor alle vrijstaande woningen op het buitengebied, iets waar de Vlaamse

Bouwmeester nogal vaak voor pleit, of valoriseren we de bestaande bebouwing naar zero impact, zoals gepland in het Renovatiepact, of trachten we de mensen te stimuleren richting de woonsteden en hoe ziet deze woonstad van de toekomst er dan uit?

De Vlaamse Bouwmeester blijft in tal van media pleiten voor appartementen en voor coöperaties en blijft zich uitspreken tegen verkavelingen en vrijstaande woningen. Hij blijft met andere woorden telkens opnieuw het type woonvorm en het type wonen viseren als zijnde verantwoordelijk voor de klimatologische voetafdruk.

Uit een recente studie van professor Laverge van de Universiteit Gent blijkt alleszins dat de gemediatiseerde beleidskeuzes van de Vlaamse Bouwmeester, met betrekking tot de duurzaamheid van de 'vrijstaande woning' ten opzichte van de 'stadswoning', alvast enige nuancering verdienen. Louter dan zich beperken tot een beleid op basis van woningtypologie, houdt het veel meer steek, aldus professor Laverge, om de burger straks doeltreffend te gaan responsabiliseren in zijn of haar individuele bijdrage. Om de maatschappelijke uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd het hoofd te bieden, is het immers van belang een groot draagvlak te krijgen voor de nodige beleidskeuzes die moeten worden gemaakt.

Door een beleidskader uit te tekenen waar 'sociaal wenselijke' keuzes worden gefinancierd, kan men een belangrijke hefboom creëren. Eerder dan een verkettering van een specifieke typologie – zoals de bouwmeester telkens aanhaalt: vrijstaand wonen is crimineel –, hebben we meer baat bij zoveel mogelijk mensen op alle vlakken bewust die keuzes te laten maken die en het best aansluiten bij hun eigen situatie, en globaal een antwoord bieden aan onze ecologische en humanitaire uitdagingen.

Minister, ziet u voordelen in het ontdebellen van een rijwoning? Op welke manier wordt dit vandaag reeds uitgewerkt door uw administratie enerzijds en de Vlaamse Bouwmeester anderzijds?

Wat is de stand van zaken rond de opmaak van de beleidskaders ingeschreven in het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen? Ik dacht dat er zes beleidskaders werden aangekondigd.

De Vlaamse Bouwmeester stelde recent in een artikel voor Knack dat "verhandelbare bouwrechten de enige manier zijn om Vlaanderen te ontsnipperen." Op welke manier heeft de Vlaamse Bouwmeester meegewerkt aan de werkgroep inzake de verhandelbare bouwrechten? Zat hij ook in het expertenpanel?

De Vlaamse Bouwmeester stelde meermaals in de pers dat hij wil afstappen van het materiële bezit en evolueren naar meer dienstverlening. Hij trekt hierbij een parallel met het principe van autodelen en pleit voor coöperatief eigenaarschap. Je kunt niet de woning zelf kopen, maar wel aandelen met woonrecht. Volgens de Vlaamse Bouwmeester hebben individuele huizen weinig toekomst. Er is nood aan schaalvergroting, maar die moet gepaard gaan met een nieuw verdienmodel: mensen worden tegelijk ontwikkelaar en afnemer. Minister, wat is uw visie hierop?

Minister, volgt u de bedenkingen die gemaakt werden door professor Laverge van de UGent aangaande de duurzaamheid van woningbouw van 'vrijstaande woning' enerzijds en 'stadswoning' anderzijds? Op welke manier onderzoekt u of een geïndividualiseerd beleid kan sporen met de uitwerking van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Peeters, we hebben samen met de Vlaamse Regering in het witboek beslist dat wij ervoor willen gaan dat er in 2040 geen bijkomend ruimtebeslag meer zal zijn.

Hoe willen we dit realiseren? In eerste instantie willen we in het bestaande ruimtebeslag zorgen voor een verhoging van het ruimtelijk rendement. Dit betekent niet dat we overal in Vlaanderen zullen overgaan tot hoogbouw. Wel gaan we op zoek naar alle mogelijke creatieve vormen om meer te doen met de ruimte die we reeds innemen.

Door de gezinsverdunding bestaat er een groeiende vraag naar kleinere woonvormen, waarbij steeds meer aandacht besteed moet worden aan aangepaste woonvormen voor ouderen. Het ontdebellen van rijwoningen is hier een van de mogelijke opties. Lokaal maatwerk is hierbij wel fundamenteel. Verdichting mag geen vrijgeleide zijn om de ruimtelijke kwaliteit en de leefkwaliteit uit het oog te verliezen. Bovendien moet in een divers woonaanbod, afgestemd op de vraag, worden voorzien. Ook voor grotere huishoudens en bijvoorbeeld nieuw samengestelde gezinnen moet het mogelijk blijven een geschikte, kwalitatieve woning te vinden.

We zijn volop bezig met de verdere uitwerking en concretisering van de beleidskaders. Onze bedoeling is om dat in het voorjaar ook vast te leggen.

De Vlaamse Bouwmeester maakte geen deel uit van de expertengroep van het onderzoek naar verhandelbare ontwikkelingsrechten. De resultaten van het onderzoek werden wel grondig doorgesproken met de Vlaamse Bouwmeester en zijn team. Ook de andere instrumenten zijn met hen besproken.

Zoals ik vorige week reeds heb aangehaald, ondersteun ik nieuwe innovatieve woonvormen. Ik volg de recente ontwikkelingen met betrekking tot cohousing, het appartementsmede-eigendom en de mogelijkheden van erfpacht en opstal nauw op. Het aspect van fiscaliteit is hier dikwijls cruciaal, doch behoort niet tot mijn bevoegdheden. Bij de uitwerking van het instrumentarium besteedt mijn administratie wel extra aandacht aan de fiscale en financiële aspecten.

De titel van de blog van de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) op 24 januari 'Debat rond woningtype leidt aandacht af van de reële uitdagingen' slaat de nagel op de kop. Het debat over het al dan niet milieuverantwoord zijn van een slechtgelegen viergevelwoning leidt de aandacht af van de uitdagingen waar we echt voor staan. Ons ruimtebeslag moet omlaag, en dit kan enkel door beter gebruik te maken van de reeds ingenomen ruimte en door verdere inname van de open ruimte te ontmoedigen. Er verscheen ook een artikel in de pers waarin het standpunt van Jelle Laverge door andere academici werd onderuitgehaald.

Misschien moeten de academici de koppen zelf eens bij elkaar steken om te kijken hoe de vork echt in de steel zit, en constructief meedenken hoe we onze open ruimte kunnen vrijwaren.

Ik wil overigens benadrukken dat het BRV nergens vermeldt dat er geen viergevelwoningen meer bij kunnen komen. Wel gaat het om een verhoging van het ruimtelijk rendement. Het kan ook gaan over meervoudig ruimtegebruik, kleinere percelen, compacter bouwen enzovoort. Collega Peeters, ik hoop u te hebben gerustgesteld.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, u hebt mij inderdaad gerustgesteld. U weet zelf ook dat de Bouwmeester een heel ruim forum heeft en dat hij altijd klaagt over vrijstaande woningen. Keer op keer zegt hij dat individueel wonen in het buitengebied, zelfs al is dat in een bijna energieneutrale woning of een BEN-woning zoals we dat noemen, zelfs als de bewoners al hun voedsel betrekken uit

hun eigen moestuin en ze alleen gebruik maken van openbaar vervoer en de elektrische fiets, dan nog zou de bewoner van die energieneutrale woning een grotere klimatologische voetafdruk hebben dan iemand in een oude stadswoning. Dat is althans het standpunt dat de Bouwmeester altijd en overal proclameert. Tegelijk roept hij op om allemaal in appartementen in de stad te gaan wonen, en om het liefst van al de privé-eigendom af te schaffen en over te gaan naar coöperatieven.

We kregen ook al het verhaal dat verkavelingen crimineel zijn. Ik heb zelf van de Bouwmeester ook al berichten gekregen waarin hij dat achteraf nuanceert en telkens zegt dat journalisten hem niet helemaal correct hebben geciteerd. Feit is dat hij vaak in de media verschijnt en dat er toch heel wat onrust wordt gecreëerd.

Minister, ik ben zeker blij dat u zegt dat er niet overal hoogbouw moet komen. Het is vooral maatwerk op lokaal niveau. Ik ben ook blij met een antwoord dat collega Christiaens kreeg van minister Homans, dat ze dat mee onderschrijft, dat ze heel duidelijk stelt dat de gemeente regisseur is. De gemeente moet kijken naar een geïndividualiseerd woonbeleid, naar een woonbeleid op maat van het individu in samenspraak met zorg, met mobiliteit, met alle facetten die er ook maar zijn om zodoende een zo goed mogelijk en gedifferentieerd woonaanbod te kunnen creëren voor de mensen.

Mensen moeten nog altijd vrij kunnen kiezen of ze in een vrijstaande woning willen wonen, al is het op een groot stuk, dan wel in een appartement. Die keuze is fundamenteel, en daarop moeten we blijven hameren.

Minister, ik ben ook blij dat de beleidskaders er waarschijnlijk in het voorjaar zullen aan komen. Ik ben blij dat u zegt dat we niet moeten focussen op de ligging van een woonkavel, maar wel op het gedrag en de technologie. U hebt enkele persberichten van de Vlaamse Confederatie Bouw geciteerd. Dat kan ik allemaal mee onderschrijven.

Ik heb wel nog een bijkomende vraag op basis van de recente beslissingen over het Instrumentendecreet. Hoe staat u tegenover de uitspraken van de Vlaamse Bouwmeester, die toch aankondigt dat er bouwgronden zouden moeten worden geschrapt of dat bestaande woningen een uitdoofscenario zouden moeten krijgen? In uw intro zei u duidelijk dat alles moet gebeuren binnen het bestaande ruimtebeslag. De Bouwmeester zegt nog altijd dat er ook een uitdoofscenario moet worden opgemaakt, en hij spreekt dan van compensatie. Ik vrees dat dat het maatschappelijk draagvlak ondermijnt. Wat is uw standpunt hierover?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega Peeters, ik kan me niet van de indruk ontdoen dat u een koele bewonderaarster bent van onze Bouwmeester. Het is de verdienste van de Bouwmeester dat hij dit heikele thema van het terugdringen van het ruimtebeslag op de agenda zet en daarmee de boer op gaat. Dat is een goede zaak. We moeten natuurlijk altijd opletten dat we op een bepaald moment nog voldoende politiek draagvlak behouden om al die mooie plannen die we hebben en waar we unaniem achter stonden in dit parlement, ook daadwerkelijk in realiteit kunnen omzetten. Dat draagvlak mag niet in het gedrang komen.

Zelf ben ik in elk geval voorstander van maatwerk, ook als we het hebben over het terugdringen van ruimtebeslag. Op de ene plaats zul je grote villa's kunnen opsplitsen, op andere plaatsen zul je de grote kavels kunnen opsplitsen, op nog andere plaatsen kun je in de hoogte bouwen. Dat moet geval per geval en gemeente per gemeente worden bekeken. Onze dorpen appartementeren, daar ben ik ook al geen voorstander van. Dus maatwerk, dat moet toch het doel zijn,

om in elk geval op het einde van de rit het ruimtebeslag terug te dringen, want daar gaat het uiteindelijk om.

Minister Joke Schauvliege: Het klopt dat het maatwerk moet zijn. Er kan geen algemene handleiding zijn wat van waar moet komen. Het is belangrijk dat het rendement vergroot. Kwaliteitscontrole en een goede ruimtelijke omgeving moeten goed worden bewaakt.

– *Bart Nevens treedt als voorzitter op.*

Collega Peeters, als u me vraagt of er geen bouwgronden zullen worden geschraapt, dan kan ik daar niet op antwoorden dat er geen enkele bouwgrond zal worden geschraapt. Ook dat is maatwerk. We hebben hier vaak ideologische discussies over woonreservegebieden en woongebieden. Ik blijf ervan overtuigd dat sommige woonreservegebieden zeer slecht gelegen zijn, dat we die niet meer mogen ontwikkelen. Sommige woonreservegebieden zijn wel goed gelegen en zijn kernversterkend. Die kun je in sommige gevallen beter ontwikkelen dan sommige woongebieden die verafgelegen zijn.

Ik zeg niet dat we niet gaan schrappen. De Vlaamse Regering heeft trouwens afgesproken in het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat er een ontharding is van 20 procent, dat er dus 20 procent verharding verdwijnt in het buitengebied. Dat betekent dat je instrumenten nodig zult hebben om te ontharden, om een aantal zaken weg te nemen. Als een hoeve leeg komt te staan en geen bestemming meer heeft, moet de overheid die bebouwing wegnemen in dat buitengebied. Die zaken zijn gepland in het Instrumentendecreet en hebben we samen afgesproken in het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, het juridisch aanbod neutraliseren, dat is een zinnetje dat in het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen staat. Onze fractie heeft er altijd op gehamerd dat dat moet gebeuren met de nodige instrumenten en de nodige compensaties. Wat dat betreft is het ontwerp van Instrumentendecreet een goede aanzet.

Los daarvan is het fout om veralgemeningen door te voeren. Collega Vandaele zegt dat ik misschien een koele minnaar ben van de bouwmeester, maar dan is dat vooral omdat de bouwmeester altijd heel ongenueanceerde uitspraken doet en vaak heel erg veralgemeent. Ik ben wel blij dat iedereen hier vandaag duidelijk stelt dat er lokaal maatwerk is en dat de lokale autonomie moet zegevieren. De lokale besturen zijn het best geplaatst om te zeggen welke woonuitbreidingsgebieden al dan niet moeten worden geschraapt, en waar op welke wijze kan worden gewoond en/of gebouwd. Dit wil ik nog even benadrukken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over stroperij in Vlaanderen en de aanpak ervan – 944 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, als er een element is dat de groene jongens, de jagers en de handhavers op een zelfde manier ergert – dat is een ongelofelijk understatement –, dan is het uiteraard stroperij. Ik ben nog niemand tegengekomen

die daar ook maar enig begrip voor heeft, en het zou mij ook bijzonder storen mocht dat wel zo zijn. We kunnen discussiëren over de manier waarop jacht bijdraagt aan de instandhoudingsdoelstellingen, de biodiversiteit enzovoort, maar er is geen enkele interpretatieruimte voor het verwerpelijke karakter van stroperij.

In dat opzicht was het verontrustend dat uit een aantal artikels in De Standaard bleek dat wat wordt gerapporteerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) helaas het topje van de ijsberg is. Er blijkt op een veel grotere schaal dan uit die officiële cijfers blijkt, te worden gestroopt in Vlaanderen.

Helaas is dat niet meer de kleinschalige manier van nonkel Jef die het veld opgaat en met een gestrikt haasje terugkomt. Het gebeurt – ook niet goed te keuren – ondertussen op haast industriële en zeer georganiseerde wijze, niet zelden met inzet van middelen die de reguliere jacht absoluut, en terecht, niet mag inzetten. In dat opzicht is het soms vechten tegen de bierkaai.

Minister, hoe ernstig schat u, op basis van wat uw diensten rapporteren en op wat vanuit de Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV) en natuurbescherming tot op uw kabinet komt, de druk van de stroperij in Vlaanderen in?

Voortbouwend op vragen die we vorig jaar hebben gesteld over een heel specifieke vorm van stroperij, werd aangekondigd dat er overleg zou zijn met buurlanden om te bekijken hoe zij dit aanpakken. Een van de gevolgen van het feit dat men met steeds modernere middelen stroopt, is dat men ook heel flexibel is. Vandaag zitten ze in het noorden van Frankrijk, morgen ergens in de Westhoek en overmorgen in Zeeland. Het kan allemaal. Is die samenwerking onder- tussen geconcretiseerd? Wat leren we daaruit?

Minister, hebt u cijfers over hoe vaak er wordt gerapporteerd en hoe vaak samen wordt opgetreden? Ik weet dat er zelfs met het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) ooit acties zijn opgezet. Ik hoor daar graag meer over.

Aangezien we stropen 2.0 hebben, hebben we ook behoefte aan handhaving 2.0. Zijn de handhavers op het terrein voldoende geschoold en hebben ze voldoende middelen ter beschikking om de taken die hun worden toevertrouwd naar behoren te kunnen vervullen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Bruyn, bedankt voor uw vraag. Deze problematiek heeft inderdaad steeds meer impact en het wordt steeds moeilijker om er tegen op te treden omdat men moderne apparatuur begint te gebruiken voor de stroperij.

Het ANB maakt een inschatting van het fenomeen stroperij in zijn jaarlijks handhavingsrapport. Stroperij wordt hierin als volgt omschreven: jagen zonder jachtverlof, jagen op andermans grond, jagen in gesloten tijd en jagen met verboden tuigen. Bij visserij is dat vissen zonder visverlof, vissen in gesloten tijd en vissen met verboden tuigen. Bij de beschermde soorten is dat het vangen en/of doden van beschermde diersoorten.

Het ANB heeft in de periode 2015-2017 129 meldingen van mogelijke stroperij ontvangen, maar juist de wildstroperij valt het moeilijkst op heterdaad vast te stellen. De moderne wildstropers maken gebruik van diverse hulpmiddelen: ze kunnen snel communiceren en zich snel verplaatsen, maken gebruik van nachtkijkers en geluiddempers, waardoor hun activiteiten onder de radar kunnen blijven, waardoor een snelle interventie heel moeilijk is. Het is moeilijk om hen op heterdaad te betrappen.

Het ANB heeft in 2016 180 processen-verbaal voor stroperij opgesteld, waarvan 139 voor stroperij op basis van de visserijwetgeving, 29 voor stroperij op basis van het Soortenbesluit en 12 voor stroperij op basis van de jachtwetgeving. Dit betekent dat naast het behandelen van alle meldingen ook een actieve handhaving gebeurt op de stroperij.

Het ANB werkt op ad-hocbasis samen met Waalse inspectiediensten en met de Nederlandse politie. Onlangs nog werd langs de Belgisch-Nederlandse grens een grootscheepse controleactie gehouden in samenwerking met Nederlandse politiediensten, waarbij voertuigen werden gecontroleerd op stropersbuit, evenwel zonder positief resultaat.

In het kader van het project programmatisch handhaven heeft de Natuurinspectie een uitgebreide risico-inschatting gemaakt van de potentiële natuurschade, die schendingen van natuurregels kunnen veroorzaken.

Er moeten, met het oog op de efficiënte inzet van de natuurinspecteurs en inspectieteams, prioriteiten worden bepaald op basis van een risicogedrag. Dat gebeurt trouwens ook zo bij andere inspectiediensten. Uit die oefening is gebleken dat de hoogste handhavingsprioriteiten zich situeren bij de aanpak van het beschadigen of vernielen van habitats en leefgebieden van beschermde soorten omdat dergelijke delicten uiteindelijk de grootste impact hebben op populaties van wild of beschermde diersoorten. Voor de jachtregelgeving heeft enkel de situatie van jagen, bestrijden van wild met verboden middelen, vooral de niet-selectieve vangstmiddelen zoals klemmen, stroppen en dergelijke, een enorme impact op natuur in Vlaanderen. De focus van Natuurinspectie bij stroperij ligt daar dus ook. Binnen dat beleidskader en op basis van meldingen van bijzondere veldwachters en jagers organiseert het ANB controleacties. Vaak wordt, gelet op de potentieel gevaarlijke situaties, daarbij ook de medewerking van de politiediensten gevraagd.

De natuurinspecteurs van het ANB volgen elk jaar op zeer regelmatige basis opleidingen bij de politiescholen, waarbij onder meer wordt getraind op het benaderen van verdachte voertuigen en verdachte personen op een veilige en verantwoorde wijze. De jachtsector wordt gestimuleerd om ook zelf initiatieven te nemen voor een sterkere handhaving. Jachtrechthouders bijvoorbeeld kunnen op grond van het Veldwetboek bijzondere veldwachters laten aanstellen voor de bewaking van hun jachtterreinen. Daarnaast kunnen wildbeheereenheden subsidies ontvangen voor projecten voor de realisatie van een duurzaam wildbeheer of een verbeterde veiligheid van de jacht, ten belope van 9000 euro over zes jaar. Dus ook op dat vlak proberen wij de sector aan autocontrole te laten doen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik dank de minister voor de niet al te fraaie schets, maar in elk geval het duidelijke overzicht van het aantal inbreuken dat werd vastgesteld. Daaruit heb ik begrepen dat de minister beseft dat het het topje van de ijsberg is en niet alle vormen van stroperij behelst. Ik kan alleen maar hopen dat men met de nodige creativiteit blijft nadenken over vormen van samenwerking tussen alle mogelijke handhavers. De minister heeft niet verwezen naar het voorbeeld waar ik even naar heb verwezen en waarbij ook met het FAVV bij een poelier en een wildhandelaar wordt nagegaan of die op een datum dat het nog niet kan, toch al wild heeft liggen, dat dus wel gestroopt moet zijn omdat het buiten de gereguleerde jacht geoogst moet zijn, zoals dat dan heet. Ik hoop dat dergelijke initiatieven ontradend blijven werken.

De bevoegdheid ligt helaas niet bij de minister, maar ik hoop dat we ook kunnen overgaan tot veroordelingen wanneer het tot vaststellingen komt en tot het inleiden van dossiers, die helaas nog te vaak geseponeerd worden. Minister,

vandaar mijn vraag om in de contacten die u hebt, ook met federale collega's, te wijzen op het belang van dat sluitstuk van handhaving. Als er wel wordt vastgesteld en wel dossiers worden ingeleid, maar als die te licht worden geseponeerd, dan weet men natuurlijk heel snel dat dat tot een soort gedrag leidt dat gekoppeld is aan een feitelijke straffeloosheid.

Ik vrees dat we dit onderwerp ook zullen moeten blijven bevragen en blijven bediscussiëren. Het is mijn vast voornemen om dat te blijven doen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, dank voor uw antwoord. Er zijn een aantal interessante elementen die, althans voor mij, nieuw waren, namelijk dat de meerderheid van die inbreuken en van die processen-verbaal inzake stroperij blijkbaar gaat over visvangst. Een kleine minderheid, ik geloof twaalf, ging over inbreuken tegen de jachtwetgeving. Dat is dus zeer beperkt. Ik kan me ook moeilijk voorstellen dat dat een waarheidsgetrouwe weergave is van hoe het zich in de praktijk voordoet: dat er massaal illegaal wordt gevestigd en aan de andere kant niet wordt gestroopt in bossen. Ik denk dat er nog altijd wel een hiaat bestaat als het gaat over onze kennis. Dat is mijn eerste inschatting daarbij.

Ik vond het ietwat teleurstellend dat de focus bij Natuurinspectie als het gaat over stroperij wel heel sterk wordt gelegd op het werken van de impact op populatieniveau. Vanuit natuuroogpunt is dat misschien logisch. Nu, ik zit hier in het parlement ook met een grote bekommernis inzake dierenwelzijn. Ik denk dat het individuele dier ook wel iets mag betekenen. Maar het moet ook gaan over veiligheid.

Bij de voorbeelden die collega De Bruyn stelde, over nachtkijkers en gedempte geweren en dergelijke, kan ik me voorstellen dat er ook wel een en ander kan mislopen als er mensen in de buurt wandelen. Er kunnen drama's gebeuren met dergelijke situaties. Ik denk dat we heel streng moeten optreden als het gaat over die stroperij. Ik ben een tegenstander van de jacht, jullie weten dat, maar stroperij is nog een gradatie erger. Ik denk dat we dat met zijn allen verwerpen.

Het is me niet duidelijk wat er precies gebeurt met die processen-verbaal inzake stroperij. Collega De Bruyn zei dat ze vaak worden geseponeerd. Dat is ook wat ik verneem. Is het effectief zo dat het grootste deel van die processen-verbaal wordt geseponeerd? Wat gebeurt er precies mee?

Er is al wat onderzoek gevoerd binnen Natuurinspectie over welke manier van handhaving de focus moet krijgen. Is het niet tijd voor een echt plan van aanpak inzake stroperij waarbij we het bredere plaatje eens grondig aanpakken? Ik denk dat de mensen van Natuurinspectie daar niet rouwig om zullen zijn. Ik weet dat zij de grote frustratie hebben dat ze weinig vat hebben op al die stroperij die gebeurt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb geen overzicht van wat er gebeurt met de processen-verbaal. Ik zal het eens navragen. Ik weet niet of we kunnen zien wat ermee gebeurt. Het kan inderdaad interessante informatie opleveren. We hebben op geregelde tijdstippen overleg met het parket, de rechtbank en dergelijke meer om te zorgen dat er iets gebeurt met de processen-verbaal die wij opstellen. Er is een soort handhavingsoverleg. Ik ben zeker bereid om dat daar nog eens mee te nemen. Ik zal kijken of ik een overzicht kan krijgen van wat er met die pv's is gebeurd.

Het feit dat het er veel waren voor de visserij en minder voor de jacht, lijkt me logisch. Er zijn twee redenen voor. We hebben op aangeven van het parlement

twee jaar geleden, ik dacht op vraag van collega Vandaele of collega De Bruyn, vastgesteld dat er een enorme toename was van zeer actieve stroperij bij vissen. Er trokken bendes rond die hele vijvers leegroofden. Ik heb toen in het handhavingsplan van het ANB de focus gelegd op het zeer actief gaan betrappen van bendes op het visserijstroken. Ik denk ook wel dat er een groter probleem is met het vissen dan bij de jacht. Zoals ik daarnet zei, is er bij de jacht heel veel autocontrole. Jagers onder elkaar stellen het vast wanneer er een vreemde rondloopt of als er iets is gebeurd. Ik denk dat het probleem daar minder groot is, maar ik zeg dat op basis van signalen die ik krijg. We stellen elk jaar een prioriteit waarop we ons focussen. Ik ben uiteraard bereid om dat blijvend mee te nemen binnen ANB en om rond die stroperij zo veel mogelijk te gaan sensibiliseren en daar te blijven op inzetten.

Soms strijden we met ongelijke wapens. Ik kan dat alleen maar vaststellen. Dat geldt niet alleen voor de inspectiediensten bij het ANB, er zijn ook andere inspectiediensten die dat ervaren. Je loopt altijd een beetje achterop omdat men nieuwe technieken gebruikt, en die veranderen steeds. Men moet zich blijven bijscholen en zorgen dat men mee is met de nieuwste streken die men uithaalt. Ik vind het terecht dat hier de focus op wordt gelegd. Ik zal dat zeker bij onze diensten meenemen om er blijvend voldoende aandacht en opleiding aan te besteden.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, dank om te kijken of u meer cijfers kunt krijgen over de seponering. We zien dan wel of dat komt. Dit is eerder voor de regeling van de werkzaamheden, maar we moeten misschien eens nadenken of we expertise en inzichten die op het terrein aanwezig zijn, hier eens gebundeld en netjes geordend voor ons aan bod kunnen laten komen. Maar ik zal dat later ter sprake brengen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van een arrest van de Raad van State met betrekking tot de sectorale voorwaarden voor windmolenparken – 955 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zal de vraag wat korter houden dan de schriftelijke neerslag. Ik hoor dat u anders te veel mompelt en gromt. Ik zou ook graag hebben dat u antwoordt indien u sowieso kunt antwoorden. Ik ben eigenlijk naar hier gestuurd door uw collega-minister Tommelein. Ik heb vorige week in de commissie nagenoeg dezelfde vraag gesteld aan minister Tommelein, binnen zijn bevoegdheid van Energie. Hij zei: 'U bent op de verkeerde plaats. U moet bij mijn collega Schauvliege zijn.'

Nu, dat is pas een week geleden. Misschien ben ik te vroeg. Maar dat zal ik dan straks wel van u horen. Ofwel moet u het nu al zeggen, dan kan ik er al meteen mee stoppen. *(Opmerkingen. Gelach)*

De aanleiding van mijn vraag was een besluit van de Waalse Regering dat een aantal zaken regelde inzake de inplanting van windmolens, zoals exploitatie, geluid, periodieke slagschaduw, toegestane magneetvelden enzovoort. Blijkbaar leidde dat tot een versoepeling van de geluidsnormen en de slagschaduw en werd er een beroep aangetekend tegen het besluit bij de Raad van State. De Raad van

State heeft het besluit van de Waalse Regering vernietigd. Over deze sectorale voorwaarden voor windmolenparken had de Raad van State een prejudiciële vraag gesteld aan het Europese Hof van Justitie. Samengevat zouden we kunnen zeggen dat het Europese Hof heeft gesteld dat er een milieueffectenrapport zou moeten worden opgemaakt of dat er toch aan een aantal voorwaarden zou moeten worden voldaan om windmolenparken te plaatsen. Een voorafgaande milieubeoordeling met de inspraak van het publiek zal centraal staan, wat natuurlijk tot een aantal procedureslagen zou kunnen leiden.

Het gaat natuurlijk over een besluit van de Waalse Regering en over een dossier dat in Wallonië is ingeleid.

Minister-president, gaat u ermee akkoord dat door dit arrest rechtsonzekerheid dreigt voor tal van onshore windturbineprojecten? Met andere woorden, wat zijn de gevolgen van het arrest voor de Vlaamse regelgeving rond sectorale normen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik dank minister Tommelein om u mijn richting uit te sturen.

Er zijn een aantal dossiers waarbij men zich beroept op het arrest van het Hof van Justitie van 27 oktober 2016, waarin men de vernietiging vraagt van milieu- en stedenbouwkundige vergunningen voor windturbines. Er wordt als middel voor de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen aangevoerd dat de sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines, zoals die zijn opgenomen in VLAREM II, zelf plan-MER-plichtig zouden zijn.

Deze stellingname vloeit voort uit het arrest dat ik daarnet heb vermeld, van het Hof van Justitie. Daarin wordt geoordeeld dat het besluit van de Waalse Regering van 13 februari 2014 met sectorale voorwaarden voor de windturbines, plan-MER-plichtig is. Er bestaat bijgevolg een risico dat de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen deze stelling zullen volgen.

Er zijn gelijkenissen te trekken, maar er zijn ook grote verschilpunten tussen de manier waarop de Vlaamse en de Waalse regelgeving geformuleerd is. Ik wacht dus het resultaat van de beroepsprocedures af om te oordelen hoe wij nu verder gaan.

Er wordt intensief overleg gepleegd met de betrokken administraties en ook met de andere lidstaten van de Europese Unie, om duidelijkheid te kunnen creëren over de mogelijke gevolgen van het arrest van het Hof van Justitie voor de Vlaamse wetgeving. Want dat kan natuurlijk een heel grote impact hebben.

Eén, laat ons afwachten wat de uitspraken zijn. Twee, wij proberen op het niveau van Europa en het Hof van Justitie in te schatten wat volgens hen de draagwijdte hiervan is.

Dat is vandaag de stand van zaken, collega.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik ben inderdaad misschien wat te vroeg met mijn vraagstelling. Ik neem akte van het feit dat er toch wel een verschil is tussen de regelgeving in Wallonië en die in Vlaanderen, wat op zich misschien wel een goede zaak zou kunnen zijn.

Ik noteer ook dat u het arrest en de verdere procedure afwacht. Maar als we het dan hebben over de inplanting van windmolenparken onshore en windmolens tout court: het lijkt alsof iedereen tevreden is dat er ook maar ergens een windmolen wordt geplaatst, terwijl het voluntarisme dat uw collega-minister

Tommelein uitstraalt wanneer hij het over windmolens en windmolenparken heeft, bij de brede publieke opinie niet zo gedragen wordt. Recent nog verschenen er berichten dat zelfs woningen die in de buurt staan van windmolenparken of een windmolen, 3 tot 4 procent in waarde dalen. Los van het inhoudelijke debat over de efficiëntie en over de bijdragen die windmolens leveren aan heel het energievraagstuk, zou ik het voluntarisme toch een beetje willen temperen en hier de vertolker van het gezond verstand willen zijn.

Ik heb nog één bijkomende vraag. U zegt dat alles nu loopt en dat het arrest moet worden bestudeerd enzovoort. Kunt u daar ook een timing op kleven? Wanneer zullen we effectief weten wat dit nu voor gevolgen heeft voor de Vlaamse regelgeving?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, ik kan daar geen timing op kleven. Alles hangt af van de eerste uitspraak van de Raad van State. Dit wordt gebruikt in een aantal procedures. Als wij de eerste keer een indicatie hebben van hoe de Raad van State daarover oordeelt op het Vlaamse niveau, dan pas kunnen we weten waar we staan. Maar ik heb geen flauw idee wanneer de Raad van State daar voor de eerste keer in zijn kaarten zal laten kijken.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik wacht de Raad van State af. Dan kom ik hier terug. En dan ga ik met het antwoord van mevrouw Schauvliege terug naar minister Tommelein. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanpak van dringende asbestdossiers in scholen – 961 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, recent bleek dat 30 procent van de scholen niet over een asbestinventaris beschikt en dat het gros van de andere scholen over een onvolledige inventaris beschikt. Dat zijn zorgwekkende cijfers, zeker als we weten dat veel scholen zich voor werken op zo'n inventaris baseren. Als die dan onvolledig blijkt, lopen leerlingen en werknemers mogelijk blootstellingsrisico's. Zo zijn er elke maand wel een aantal voorbeelden van scholen of dossiers waar het op die manier misloopt, recent nog in Moerbeke-Waas en in Lebbeke.

In mei 2017 kondigde u samen met uw collega-minister Hilde Crevits, bevoegd voor het onderwijs, aan dat er een budget van 7,5 miljoen euro extra zou worden vrijgemaakt om asbesthoudende materialen in scholen te verwijderen. Om de prioriteiten te bepalen, werd er bij een selectie van 300 scholen een asbestinventaris opgemaakt. Uit de eerste voorlopige resultaten bleek dat er 20 dringende dossiers waren. Die scholen zouden dus als eerste gesaneerd worden. Als we weten dat van de 300 onderzochte scholen er 20 een dringend te saneren asbestprobleem hebben, dan kunnen we veronderstellen dat er bij de meer dan 3600 scholen en nog veel meer schoolgebouwen meer dan 200 dringende dossiers zijn. Ik hou dan al rekening met het gegeven dat de nieuwste scholen geen asbestprobleem hebben. De kwestie wordt des te dringender als we weten

dat 30 procent van de scholen niet over zo'n inventaris beschikt, en het gros van de andere inventarissen onvolledig is.

Minister, hoe denkt u die andere dringende dossiers bij de scholen die niet in de steekproef zitten, in kaart te brengen en vervolgens het probleem aan te pakken? Kunt u daar een timing van geven? De eerste twintig dringende dossiers waren al in mei 2017 gekend. Kunt u mij de stand van zaken schetsen betreffende de sanering? Vooral van belang is het antwoord op de vraag in hoeveel van die dossiers men al is overgegaan tot de effectieve sanering.

Scholen willen, als het op asbestsanering aankomt, vooral ontzorgd worden. Mijn ervaring is dat scholen niet goed weten welke weg zij dienen te bewandelen als zij willen overgaan tot zo'n sanering. Hoe zult u scholen daarin concreter ondersteunen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Danen, scholen hebben dezelfde verplichtingen als alle andere publieke gebouwen en bedrijven, in het kader van hun werkgeversverplichtingen. Dat geldt reeds sinds 1995 en 2006. Ze zijn verplicht om te beschikken over een asbestinventaris en die ook jaarlijks te actualiseren. Daardoor zou het ontbreken van asbestinventarisatie en de aanwezigheid van een dringende situatie niet mogen voorkomen.

In overleg met mijn collega bevoegd voor het onderwijs, maar ook met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de onderwijskoepels, bekijken we de komende twee maanden de mogelijkheden om ook de scholen die niet steekproefgewijs in de inventarisiestudie zaten, te ondersteunen via een vervolgprotocol asbestafbouw. Gezien de vastgestelde problematiek zal prioritair ingezet worden op het ondersteunen van de opmaak of actualisatie van de asbestinventaris voor alle Vlaamse scholen. De OVAM gebruikt nu reeds een deel van het toegekende budget van 7,5 miljoen euro voor raamcontracten asbestinventarisatie. Scholen die niet aan de steekproef deelnamen, kunnen zich nu al aanmelden voor een asbestinventaris.

De scholen waar een dringende situatie is vastgesteld, werden door de OVAM schriftelijk en telefonisch aangespoord om zich aan te melden voor de effectieve sanering. De aanmelding moet op initiatief van de school gebeuren en is vrijwillig. Na de aanmelding stuurt de OVAM een gecontracteerde erkende asbestverwijderaar ter plaatse om de saneringskosten in te schatten en de organisatie en inplanning met de school te bespreken. Dertien scholen hebben zich aangemeld. Voor drie scholen is de sanering al uitgevoerd. Voor zeven scholen is de sanering ingepland. En bij drie scholen die zich later aanmeldden, is er contact opgenomen met de school om het plaatsbezoek in te plannen.

De belangrijkste redenen die de timing van uitvoering bepalen, zijn de volgende. Soms kan het om praktische redenen alleen tijdens schoolvakantie, bijvoorbeeld voor de veiligheid van de kinderen. Dringende situaties zijn dikwijls gelinkt aan de verwijdering van asbesthoudend leidingmateriaal van de centrale verwarming. Dat gebeurt dan het best buiten het stookseizoen of tijdens de vakantie. Voor de zeven scholen die zich nog niet hebben aangemeld, blijft de OVAM de situatie opvolgen en tracht ze hen te overtuigen om op de ondersteuningsmogelijkheid in te gaan.

Na het afsluiten van het vervolgprotocol tussen de OVAM, het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) en het GO! is een communicatieactie voorzien naar alle Vlaamse scholen. De ontzorging zal onder meer bestaan uit het aanbieden van een asbestinventarisatie en het aanbieden van opdrachten-centrales voor asbestverwijdering. Op die manier hoeven scholen voor het uitvoeren van asbestinventarisaties en asbestverwijderingen zelf niet in te staan

voor de complexe aanbesteding. Het gaat dan over selectiecriteria, technische bestekken, meetstaten en dergelijke meer.

Alle betrokken actoren zullen binnen hun reguliere werking flankerend instaan als helpdesk om scholen daarin te begeleiden. De OVAM sloot met het al toegekende budget diverse raamcontracten af voor asbestverwijdering. Die kunnen daar uiteraard ook voor worden ingezet.

We pakken het dus aan, collega Danen. Het is voor het eerst dat dat gebeurt, en ik denk dat dat een zeer goede zaak is.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik ben natuurlijk blij dat het aangepakt wordt en ik erken dat dat voor het eerst gebeurt, maar u weet dat ik ongeduldig ben en dat ik vind dat het allemaal te lang duurt. Ik ben ondertussen al een jaar naar de betreffende studie aan het vragen, die al een jaar bijna klaar is. Aangezien daar toch een aantal dringende dossiers in zitten, maak ik mij daar echt veel zorgen om.

U hebt gezegd dat de twintig scholen in kwestie actief worden opgevolgd, maar ik stel ook vast dat u zegt dat zeven scholen geen gevolg geven aan de melding van de OVAM dat er bij hen een dringend probleem is. Dringend, dat is voor iets dat snel moet worden opgevolgd, iets dat niet kan wachten. Ik stel me toch vragen, als die zeven scholen daar al sinds mei van op de hoogte zijn en daar tot nog toe niets mee gedaan hebben. Op welke manier monitort de OVAM dat? De scholen kunnen daar natuurlijk vrijwillig op ingaan, maar de wetgeving is een andere zaak. Natuurlijk moeten we het niet enkel puur juridisch bekijken, maar scholen moeten ervoor zorgen dat ze, ook juridisch, in orde zijn met de vigerende regelgeving. Als die scholen zich niet in regel stellen, wat zult u dan doen om ze daar alsnog toe aan te zetten?

Ik wil ook nog eens benadrukken dat die ontzorging daar een heel belangrijk element in is. U hebt een aantal stappen aangegeven die daarbij moeten helpen, maar ik hoop echt dat dat de komende weken en maanden tot stand komt, want er hebben mij ook een aantal scholen gecontacteerd met de vraag wat ze moeten doen, maar het is uiteraard niet mijn taak om scholen te zeggen wat ze wel of niet moeten doen. Daar zou een overheid voor moeten zorgen.

Als 7 procent van de steekproef een dringend probleem heeft, dan zal dat allicht ook zo zijn bij de totale populatie van scholen. Hoeveel geld zult u opzij zetten om die andere, allicht meer dan tweehonderd dringende dossiers, een goed gevolg te laten krijgen, zodat ze hun probleem aanpakken? Daar is meer geld voor nodig dan die 7,5 miljoen euro.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, een jaar of vijf geleden inventariseerde de OVAM ook bodemvervuiling bij scholen. Als ik het mij goed herinner, bleek dat vrije scholen meer bodemvervuiling hadden en gemeenschapsscholen meer asbest. Nu, asbest is een product dat in de jaren 60 en 70 volop gebruikt werd, ook in scholenbouw.

Volgens de federale wetgeving zijn werkgevers – in dit geval de scholen en de directies – verplicht om een asbestinventaris te maken. Mocht blijken dat ze dat onvoldoende hebben gedaan, dan kunnen we ons natuurlijk afvragen of wij vanuit de Vlaamse overheid, of uw collega Crevits in dit geval, de werkgever van de werkgevers, er wel voldoende op hebben aangedrongen dat men aan die federale verplichting tegemoet zou komen. Als we dat over het hoofd hebben gezien, is dat toch jammer.

We hebben het ook al gehad over het asbestafbouwplan. U hebt dat hier al een paar keer aangekondigd, en daar is ook al wat uitstel voor gegeven. Hoever staan we nu? Wanneer is dat beschikbaar? Zijn er mogelijke knelpunten bij de uitrol van dat plan, waardoor we daarop wachten?

We hebben het nu over scholen, maar we willen natuurlijk ook iets doen voor kmo's en landbouwbedrijven. Ook dat is hier al besproken tijdens een van de vorige zittingen. Is daar ondertussen vooruitgang geboekt? We hebben het ook gehad over een paspoort voor gebouwen. Wat mijn partij betreft, is dat een goed idee. Daar kunnen verschillende elementen in worden opgenomen, een soort geïntegreerde woningpas. Kunt u iets meer zeggen over de stand van zaken van die pas?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevorde (Onafhankelijke): Ik sluit me graag aan bij de vraag van collega Vandaele over het asbestafbouwplan. We spreken daar al geruime tijd over. Ik denk dat iedereen in deze commissie halsreikend uitkijkt naar dat fameuze plan. We zijn intussen 2018. Wat is nu de exacte timing? Komt dat er over pakweg een paar maanden? En wanneer kan het dan uitgerold worden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de timing voor het globale plan is het voorjaar. Dat is onlangs nog eens bevestigd door de OVAM, dat het dan bij ons terecht zou komen.

Collega Danen, we hebben nu het opvolgingsprotocol, waarin we scholen vragen om zich nu al aan te melden. Pas als we daar een overzicht van hebben, kunnen we inschatten welke budgetten er nodig zijn. Je kunt moeilijk met een glazen bol die budgetten al gaan vrijmaken. Het spreekt voor zich dat als we daar een zicht op hebben, ook de vraag zal worden geformuleerd om daar bijkomende budgetten voor vrij te maken uit de algemene middelen. Dat hebben we trouwens ook zo gedaan bij de vorige asbestsanering. Ook toen hebben we daar uit de algemene middelen een bedrag voor opzijgezet.

Wat de pas betreft, collega Vandaele, is het voorontwerp al een eerste keer goedgekeurd. Ook daar wordt dus verder werk van gemaakt.

Er was ook een vraag met betrekking tot de kennis om zo'n inventaris op te maken. Ik denk dat iedereen wel goed weet wat de verplichtingen zijn. Vaak zijn er ook lokale besturen die bij scholen betrokken zijn. Daar zit enorm veel variatie in. Ik denk wel dat dat iets is dat gekend is, maar het kan nooit kwaad om dat nog meer bekend te maken dat men over zo'n inventaris moet beschikken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Als ik vaststel dat de meeste inventarissen onvolledig zijn en dat bijna een op de drie scholen er geen heeft, dan is er heel wat werk aan de winkel. Ook op dat vlak zou er moeten worden ontzorgd. Ik wil aan de commissie vragen, tijdens de regeling van de werkzaamheden, om de OVAM een jaar nadat ze hier zijn geweest, nog eens uit te nodigen om te kijken hoever ze staan en wanneer ze zullen landen. Als ze bijna aan het landen zijn, kunnen we misschien nog even wachten. Maar zo kunnen we toch inzicht krijgen in de manier waarop ze Vlaanderen asbestveilig willen maken, want ik denk dat het erg belangrijk is dat we dat op de voet volgen. Ik hoop dat de OVAM daarin de juiste stappen kan nemen en dat de regering daar de nodige budgetten voor zal vrijmaken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.